

Diari Oficial

del

Consell General

Núm. 8/2014 - 36 pàgines

Sessió ordinària del dia 29 de maig del 2014

P R O J E C T E

El dia 29 de maig del 2014, dijous, es reuneix a la Casa de la Vall, (nou hemicle), el M. I. Consell General, en sessió ordinària convocada d'acord amb allò que estableix el Reglament de l'Assemblea i amb l'ordre del dia que figura en el Butlletí del Consell General núm. 36/2014, que és el següent:

1- Examen i votació de la Proposta d'aprovació de l'adhesió del Conveni sobre la diversitat biològica, fet a Rio de Janeiro el 5 de juny del 1992.

2- Examen i votació de la Proposta d'aprovació de la ratificació del Protocol opcional a la Convenció sobre els drets de l'infant relatiu a l'establiment d'un procediment de comunicacions.

3- Examen i votació de les liquidacions de comptes del Consell General, dels òrgans que hi estan vinculats, del Tribunal Constitucional, de l'Administració general, de les entitats parapúbliques, de dret públic i altres organismes, així com de les societats públiques participades per l'Administració general, corresponents a l'exercici del 2012, i dels resultats de l'informe del Tribunal de Comptes en relació a les transferències fetes als comuns, corresponent al mateix exercici.

4- Informe anyal del Raonador del Ciutadà corresponent a l'any 2013.

5- Examen i votació de la presa en consideració de la Proposició de llei de la successió per causa de mort.

6- Examen i votació de la presa en consideració de la Proposició de llei qualificada de modificació de la Llei qualificada del matrimoni de 30 de juny de 1995 i de la Llei 14/2004, de 3 de novembre, qualificada de modificació de la Llei qualificada del matrimoni.

Un cop oberta la sessió, sota la presidència dels M. I. Srs. Vicenç Mateu Zamora i Mònica Bonell Tuset, Síndic General i Subsíndic General, respectivament, s'ha procedit a comprovar la presència dels membres, que ha quedat registrada d'acord amb la relació següent:

M. I. Sra. Olga Adellach Coma
M. I. Sr. Miquel Aleix Areny
M. I. Sr. Pere Altimir Pintat
M. I. Sr. Daniel Armengol Bosch
M. I. Sr. Gerard Barcia Duedra
M. I. Sr. Ladislau Baró Solà
M. I. Sr. Jaume Bartumeu Cassany
M. I. Sra. Roser Bastida Areny
M. I. Sra. Mònica Bonell Tuset
M. I. Sra. Sílvia Eloïsa Bonet Perot
M. I. Sra. Sílvia Calvó Armengol
M. I. Sr. Carles Enseñat Reig
M. I. Sra. Sofia Garrallà Tomàs
M. I. Sra. Olga Gelabert Fàbrega
M. I. Sra. Rosa Gili Casals
M. I. Sra. Mariona González Reolit
M. I. Sra. Celine Mandicó Garcia
M. I. Sra. Meritxell Mateu Pi
M. I. Sr. Vicenç Mateu Zamora
M. I. Sr. Xavier Montané Atero
M. I. Sr. Pere Obiols Mogio
M. I. Sra. Patrícia Riberaygua Marme
M. I. Sr. David Rios Rius
M. I. Sra. Sílvia Riva González
M. I. Sr. Martí Salvans Abetlla
M. I. Sr. Aleix Varela González

M. I. Sra. Meritxell Verdú Marquilló

El M. I. Sr. Síndic General ha excusat l'absència del M. I. Sr. Josep Anton Bardina Pau

També hi és present el M. I. Sr. Antoni Martí Petit, Cap de Govern, acompanyat dels M. I. Srs. Jordi Cinca Mateos, Ministre de Finances i Funció Pública; Jordi Alcobé Font, Ministre d'Economia i Territori; Xavier Espot Zamora, Ministre de Justícia i Interior; Roser Suñé Pascuet, Ministra d'Educació i Joventut i Albert Esteve García, Ministre de Cultura.

Assisteix també a la sessió el Sr. Josep Hinojosa Besolí, secretari general del Consell General.

(El M. I. Sr. Carles Enseñat Reig, secretari de la Sindicatura, llegeix l'ordre del dia)

(Són les 16.18h)

El Sr. síndic general:

S'obre la sessió.

Bona tarda de nou.

Passem al primer punt de l'ordre del dia.

1- Examen i votació de la Proposta d'aprovació de l'adhesió del Conveni sobre la diversitat biològica, fet a Rio de Janeiro el 5 de juny del 1992

La Proposta d'aprovació fou publicada en el Butlletí número 18/2014, del 31 de març i no s'hi ha formulat cap esmena.

Alguna intervenció per part del Govern...

Sr. cap de Govern, teniu la paraula.

El Sr. cap de Govern:

Gràcies Sr. síndic.

El Conveni de la biodiversitat que arriba avui a aquesta Cambra es va obrir a signatura l'any 1992 en la cimera de Rio de Janeiro i té per objectiu promoure l'acció internacional per frenar la destrucció de les espècies, els hàbitats i els ecosistemes, així com també potenciar l'aprofitament sostenible i els recursos naturals.

L'adopció doncs, d'aquest Conveni s'inscriu en la línia seguida per Andorra en els últims anys amb les ratificacions del Conveni europeu del paisatge i del Conveni de Ramsar relatiu a les zones humides.

La progressió del medi ambient i l'ús sostenible dels recursos naturals ha esdevingut una qüestió de primer nivell en l'agenda internacional i Andorra continua així els seus esforços per ser un país respectuós amb l'entorn i per poder col·laborar amb

els altres estats en el manteniment i la potenciació de la riquesa natural del planeta.

Darrera d'aquestes ratificacions hi ha una feina constant durant més de quinze anys, des dels diversos departaments del Govern així com des de l'Institut d'Estudis Andorrans, les associacions també de protecció de la natura i altres entitats han anat elaborant estudis sobre la riquesa de la nostra biodiversitat, la fauna, la flora i els hàbitats específics com la vegetació de ribera, les molleres i els boscos són objecte d'un seguiment periòdic que permet determinar-n'hi l'evolució.

Des d'Andorra podem dir que som conscients que bona part del desenvolupament econòmic i social de la humanitat hagués estat impossible sense els recursos biològics de la terra, de la mateixa manera sabent que part dels problemes ambientals, de salut o de gana que es donen al món es poden resoldre mitjançant un ús molt més racional de la riquesa del nostre planeta.

És per això que la protecció de la biodiversitat ha esdevingut una qüestió cabdal amb implicacions socials i també amb implicacions econòmiques des del primer moment.

El Conveni, doncs, que avui es presenta per aprovar l'adhesió per part del Consell General neix de la preocupació pel fet que mai la biodiversitat del planeta no havia estat mai tan amenaçada com ara. L'equilibri que ha permès l'evolució d'aquesta biodiversitat és un equilibri, ho sabem tots, fràgil i cal doncs protegir-lo. En aquest sentit l'adhesió d'un país al Conveni de Rio de Janeiro l'obliga a dur una planificació de la conservació i també de l'aprofitament sostenible de la seva biodiversitat, així com també identificar i fer el seguiment dels components més importants d'aquesta biodiversitat.

Com he dit fa uns instants part d'aquesta feina ja l'hem feta des de fa anys i després de l'adhesió al Conveni, -si els consellers, evidentment, i les consellers consideren oportú aprovar-la-, seguirem treballant en aquesta mateixa línia.

És per tot l'exposat que el Govern demana als membres d'aquest Consell General el seu vot favorable al mencionat Conveni.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Per part dels grups...

Per part del Grup Mixt, té la paraula la Sra. Sílvia Eloïsa Bonet.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Gràcies Sr. síndic.

Avui es sotmet a consideració l'adhesió d'Andorra al Conveni sobre la diversitat biològica, fet a Rio de Janeiro el 5 de juny del 1992.

Un dels fruits de la Conferència de les Nacions Unides per al Medi Ambient i el Desenvolupament, celebrada l'any 1992, a Rio de Janeiro, va ser el Conveni sobre la diversitat biològica que va constituir el principal nexa d'articulació entre els principis i les recomanacions generals emanats de les estratègies esmentades i altres documents, i l'acció dels estats en matèria de conservació de la diversitat biològica.

El Conveni sobre la Diversitat Biològica és considerat per nombrosos experts en el camp de la gestió dels recursos naturals, com el més important compromís històric de la comunitat internacional en favor de la conservació de la diversitat biològica i de l'ús sostenible dels seus components.

Mentre que altres convenis solament cobreixen aspectes parcials de la conservació de la diversitat biològica, aquest Conveni és el primer acord internacional global que cobreix tots els gens, espècies i ecosistemes, vetllant alhora, per frenar la destrucció d'espècies i els hàbitats, per a la seva conservació i l'ús sostenible.

El preàmbul del Conveni afirma que la conservació de la diversitat biològica ha de constituir l'interès comú de la Humanitat, per raó del seu valor intrínsec i dels seus components, i també de la seva importància per a l'evolució i el manteniment dels sistemes necessaris per a la vida en la biosfera. Alhora manifesta la preocupació per la reducció que experimenta la diversitat biològica, la manca de consciència general d'informació i de coneixements, i la importància vital de prevenir i actuar sobre les causes de la reducció significativa o de la pèrdua de la biodiversitat des de l'arrel.

Els tres objectius bàsics del Conveni són: la conservació de la biodiversitat, l'aprofitament sostenible dels seus components i la distribució justa i equitativa dels beneficis procedents de la utilització dels recursos genètics.

Promou la protecció d'ecosistemes i hàbitats; la reglamentació i administració d'aquelles formes de vida ja siguin dins o fora d'àrees que es declari protegides, tot posant especial èmfasi en l'elaboració de directrius d'ordenació d'àrees protegides; la rehabilitació, si escau, dels ecosistemes degradats i la recuperació d'espècies amenaçades; la possibilitat d'eradicar les espècies exòtiques, -procedents d'altres contrades-, que puguin perjudicar les espècies o els hàbitats autòctons; la disposició d'instruments jurídics per garantir totes les mesures, i la cooperació en els ajuts financers destinats a la conservació in situ de la natura.

Com a tractat marc, aquest Conveni atorga a cada part contractant la facultat de determinar com s'ha d'executar les seves previsions, i les seves previsions es centren en resultats finals i polítiques, en cap cas estableix mesures concretes com xifres o terminis.

Aquestes característiques del Conveni fan que un dels seus articles més significatius a escala nacional sigui precisament l'article 6: "Mesures generals per a la conservació i l'aprofitament sostenible". Cada part contractant ha d'elaborar estratègies, plans o programes nacionals per a la conservació i l'ús sostenible de la diversitat biològica, -detallat a l'article 6.a-, i integrar la conservació i l'ús sostenible de la diversitat biològica en els seus plans, programes i polítiques sectorials o intersectorials, -detallats a l'article 6.b.

Andorra, un cop assolida l'adhesió haurà de seguir treballant per adoptar una estratègia nacional sobre la protecció de la natura que estableixi recomanacions i legislacions específiques a escala nacional, seguida de plans que expliquin com assolir les recomanacions d'aquestes estratègies i els programes per a l'execució d'aquests plans.

Andorra gràcies a la seva privilegiada posició als Pirineus i a les diferències en les condicions ambientals i en l'orografia del terreny és un país amb una biodiversitat excepcional, caracteritzada per un ventall d'hàbitats molt diversos que acullen un notable nombre d'espècies d'éssers vius, alguns dels quals molt particulars.

Es poden arribar a distingir-se fins a 175 tipologies d'hàbitats diferents, i entre aquests hàbitats el país compta amb 1825 espècies de flora, 837 tipus de fongs, etc.

El 12/05/2014 amb motiu de la celebració del Dia Internacional de la Biodiversitat, es van desenvolupar 4 tallers diferents: Ocells del Comapedrosa, éssers vius de l'aigua, a la Cortinada, Papallones i hàbitats a Sorteny i Biodiversitat urbana, al Parc Central.

Tots volem preservar la nostra natura i la biodiversitat que l'enriqueix.

La intensa humanització del nostre país ha transformat gran part del paisatge, i hem de ser conscients que la situació actual, posa de manifest la necessitat de trobar un camí entremig que, des del reconeixement del benestar i la qualitat de vida assolits gràcies al model socioeconòmic actual, introdueixi les mesures pertinents per fer-lo més equitatiu, més respectuós amb el medi, més eficient en la utilització dels recursos, i especialment que pugui satisfer les necessitats de les generacions futures.

Davant el risc de deteriorament continuat del patrimoni natural, que constitueix una amenaça a la biodiversitat i al benestar de la societat:

S'han de desenvolupar polítiques que evitin el deteriorament del patrimoni natural, malgrat la difícil situació econòmica actual, perquè no suposi una debilitat per al país que volem i les generacions que vindran.

S'ha de considerar que el patrimoni natural constitueix un component essencial de la identitat del nostre país, de la salut del territori i de la societat, i una font de serveis i oportunitats, de llocs de treball i d'activitats econòmiques.

Finalment dir que hi ha estudis europeus que conclouen que resulta més car no actuar en conservar la biodiversitat que no pas invertir-hi adequadament.

Per tot l'exposat, el nostre grup parlamentari votarà a favor de l'adhesió al Conveni sobre la diversitat biològica, fet a Rio de Janeiro el 5 de juny del 1992.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Per part del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, té la paraula la consellera Rosa Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Gràcies Sr. síndic.

El nostre grup parlamentari sempre ha portat i portarà una atenció especial a tot el que afecta el medi ambient.

El Conveni sobre la diversitat biològica de Rio de Janeiro de les Nacions Unides, neix de la voluntat de mobilitzar la comunitat internacional per a protegir la riquesa i la fragilitat de la biodiversitat.

A través de les seves disposicions, busca conservar la biodiversitat, afavorir la seva utilització duradora i assegurar un repartiment equitatiu dels beneficis relacionats amb l'explotació dels recursos genètics.

Malgrat aquest Conveni pugui implicar la creació de noves obligacions econòmiques ja que cada part contractant ha de contribuir en funció dels seus mitjans a la realització dels objectius del Conveni, havent de contribuir també, en funció dels seus mitjans, al finançament de països en vies de desenvolupament; estem convençuts que la nostra natura s'ho val.

No hi ha dubtes que la diversitat biològica ha de ser una preocupació comuna de tota la humanitat.

Així doncs, valorant positivament el reforç de protecció cap al medi ambient i la biodiversitat que implica l'aprovació d'aquest Conveni, el nostre grup parlamentari hi votarà a favor.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Per part del Grup Parlamentari Demòcrata, té la paraula la consellera Olga Adellach.

La Sra. Olga Adellach:

Gràcies Sr. síndic.

Avui es sotmet a l'aprovació d'aquesta Cambra, si escau, l'adhesió al Conveni sobre la diversitat biològica.

El Conveni sobre la diversitat biològica és el primer acord mundial sobre la conservació i el respecte a llarg termini de la biodiversitat.

Va ser firmat a la ciutat de Rio de Janeiro, el 5 de juny del 1992 i va entrar en vigor el 29 de desembre del 1993. En formen part 194 països i, entre els pocs països que no ho fan, hi ha els Estats Units, La Santa Seu i Andorra.

Per tant, si avui aquesta Cambra parlamentària dóna suport a l'adhesió a aquest Conveni, Andorra deixarà de ser un dels pocs estats no adherits.

Els seus objectius fonamentals són 3:

El primer: la conservació de la biodiversitat,

El segon: la utilització sostenible dels seus components,

I el tercer: assegurar un repartiment equitatiu dels beneficis relacionats amb l'explotació dels recursos genètics.

Per tant, el Conveni sobre la diversitat biològica compleix amb el que diu l'article 31 de la nostra Constitució i cito: "És funció de l'Estat vetllar per la utilització racional del sòl i de tots els recursos naturals, amb la finalitat de garantir a tothom una qualitat de vida digna i de restablir i mantenir per les generacions futures un equilibri ecològic racional en l'atmosfera, l'aigua i la terra i de defensar la flora i la fauna autòctones".

Andorra demostra el seu compromís amb el medi ambient mitjançant l'aplicació de diferents normatives, els diversos estudis realitzats, la ratificació de convenis internacionals i les diverses actuacions de protecció del nostre territori, com són:

El reglament que regula l'obligatorietat de realitzar estudis d'impacte ambiental per determinats projectes que afecten el medi ambient.

La Llei de pesca i de gestió del medi aquàtic, la Llei de caça i els reglaments que les desenvolupen.

La Llei de tinença i protecció dels animals i la reglamentació que la desenvolupa.

Els diversos estudis que ha realitzat el Ministeri de Medi Ambient i també d'altres ministeris, i d'altres institucions públiques i no públiques i també

l'Institut d'Estudis Andorrans sobre diferents aspectes de la biodiversitat al nostre país.

La ratificació de convenis internacionals, com el de Berna sobre la conservació de la vida silvestre, el del paisatge, el del canvi climàtic i el de Ramsar relatiu a les zones humides.

I l'existència de dos parcs naturals comunals: el parc de la Vall de Sorteny i el de les Valls del Comapedrosa.

L'adhesió al Conveni sobre la diversitat biològica és un pas més, que haurà d'anar acompanyat del corresponent desplegament normatiu, com és una llei de protecció de la natura, que sí que en parla l'exposició de motius que acompanya el Conveni, i que pensem que cal desenvolupar. I cal desenvolupar-la perquè Andorra el que té, si un dels recursos més importants que té Andorra és el nostre patrimoni natural, i per tant, cal desenvolupar aquesta llei de protecció de la natura, això sí amb seny i sobretot amb sentit comú.

Igualment, el Conveni ofereix la possibilitat de participar i influir en les decisions i les polítiques globals de gestió i, sobretot, permet reafirmar a nivell internacional el compromís ambiental d'Andorra en matèria de conservació de la biodiversitat i el compromís del nostre país cap al desenvolupament sostenible.

Per tant, l'adhesió a aquest Conveni és beneficiosa per Andorra, perquè és important participar i contribuir en el procés de protecció de la biodiversitat i alhora beneficiar-se dels coneixements d'altres estats i experts internacionals en la matèria.

Per tots aquests motius, el nostre grup parlamentari donarà suport a l'adhesió a aquest Conveni.

Moltes gràcies, Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Bé, si no hi ha més intervencions i si no hi ha objeccions tampoc, proposo l'aprovació de la Proposta per assentiment.

Declaro aprovada la Proposta.

Passem al segon punt de l'ordre del dia:

2- Examen i votació de la Proposta d'aprovació de la ratificació del Protocol opcional a la Convenció sobre els drets de l'infant relatiu a l'establiment d'un procediment de comunicacions.

La Proposta de ratificació fou publicada en el Butlletí número 29/2014 del 28 d'abril i no s'hi ha formulat cap esmena.

Per Govern intervé el Sr. cap de Govern.

Teniu la paraula.

El Sr. cap de Govern:

Gràcies Sr. síndic.

El nou Protocol opcional a la Convenció sobre els drets de l'infant relatiu a l'establiment d'un procediment de comunicacions va ser obert a la signatura a Ginebra el 28 de febrer del 2012, on el van signar inicialment 20 estats. En l'actualitat l'han signat ja 45 estats i 10 ja en fan part. Amb la ratificació doncs de Costa Rica el 14 de gener passat, i d'acord amb el seu article 19, el Protocol va entrar en vigor el passat 14 d'abril del 2014. Per part d'Andorra cal recordar, el Ministre d'Afers Exteriors, el Sr. Gilbert Saboya va signar el Protocol opcional el 26 de setembre del 2012 a la seu de les Nacions Unides a Nova York. Aquesta signatura i la ratificació que avui sotmetem a votació al Consell General s'inscriu en la lògica que el nostre Estat ha seguit en les últimes dues dècades. Així doncs, Andorra és membre de la Convenció sobre drets de l'infant des del 1996. Sis anys més tard, al 2002, Andorra va ratificar els protocols opcionals relatius a la participació d'infants en els conflictes armats i a la venda d'infants, la prostitució infantil i la utilització d'infants en la pornografia. Cal recordar, i és important que el nostre país va ser un dels primers estats que va signar i ratificar aquests dos darrers instruments internacionals. Per tant, la signatura i la ratificació del tercer Protocol addicional representa un pas més en la mateixa direcció. Es tracta Srs. consellers, d'un text inspirat en altres instruments internacionals i té com a objectiu principal permetre que el comitè dels drets de l'infant de les Nacions Unides pugui rebre directament comunicacions sobre violacions greus o sistemàtiques de qualsevol dels trets anunciats en la Convenció o en els Protocols per part dels menors, també de grups de menors o els seus representants legals.

La novetat, la novetat més significativa d'aquest tercer Protocol addicional és l'establiment d'una via directa per a redreçar-se al sistema de les Nacions Unides si els seus drets no són respectats i els seus estats d'origen, sempre evidentment que s'hagi prèviament exhaurit totes les vies de recurs internes.

Així mateix, el text també preveu que els estats parts puguin presentar comunicacions al comitè queixant-se de l'incompliment per part d'un altre estat part de les obligacions derivades de la Convenció o dels seus Protocols opcionals. És important també destacar que en casos de violacions greus o sistemàtiques un o més membres designats del comitè poden realitzar investigacions confidencials i presentar demanda a l'estat en qüestió, que adopti les mesures que calgui per posar i a les violacions denunciades. També és

important destacar que a nivell jurídic no existeix cap impediment per la seva ratificació donat que no cal introduir cap mena de modificació legislativa, ni cap mena de modificació normativa en el nostre ordenament jurídic per l'aplicació del Protocol.

Cal remarcar finalment, que l'UNICEF ha insistit en diverses ocasions a tots els estats que són membres d'altres instruments relatius a la infància que esdevinguessin el més ràpidament possible membres del Protocol objecte del debat avui, del Protocol opcional, i que les darreres recomanacions també del comitè sobre els drets de l'infant també recomanar a Andorra la seva ratificació.

Doncs per tot l'exposat anteriorment, el Govern com no pot ser d'altra manera, proposa i recomana i estic segur que així ho faran les M. I. Senyories, el vot afirmatiu a aquest Conveni.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Per part dels grups parlamentaris...

Per part del Grup Mixt, té la paraula la consellera Sílvia Eloïsa Bonet.

La Sra. Sílvia Eloïsa Bonet:

Gràcies Sr. síndic.

Avui sotmetem a consideració l'aprovació de la ratificació del Protocol opcional a la Convenció sobre els drets dels infants relatiu a l'establiment d'un procediment de comunicació.

Després d'un llarg procés, l'Assemblea General de les Nacions Unides va adoptar el tercer Protocol per la Convenció sobre els drets dels infants, mitjançant la Resolució 66/139, de 19 de desembre de 2011, relatiu al procediment de comunicacions. I la seva entrada en vigor va ser el passat 14 d'abril gràcies a la ratificació de 10 països.

Tal i com ve detallat a l'informe jurídic que s'adjunta a la proposta de ratificació, el Comitè dels drets dels infants era l'únic comitè que no tenia jurisdicció per rebre comunicacions directes dels ciutadans sobre possibles violacions dels drets humans que protegeix.

Aquest Protocol representa una fita important en la promoció dels drets dels infants, ja que no sols es tracta de reafirmar la seva condició de nenes i nens com subjectes de dret, sinó tal i com ha explicat molt bé el cap de Govern, que també reconeix la seva competència per defensar, ells mateixos o a través dels seus representants, els seus drets directament davant d'una instància internacional, sempre i quan s'hagin esgotat les instàncies legals nacionals.

Aquest tercer Protocol complementa els altres dos protocols opcionals sobre la venda de nens, la

prostitució infantil i la pornografia, i sobre la participació dels nens en els conflictes armats.

Fins ara, quan un Estat no respectava els drets de les nenes i nens, no existia instància internacional a la qual poder denunciar els fets. Aquestes denúncies poden referir-se a qualsevol qüestió relacionada amb els drets dels infants des de l'explotació sexual com fins la impossibilitat d'accedir a l'educació primària o a l'atenció sanitària.

Amb aquest protocol, la comunitat internacional posa els drets dels infants al mateix nivell que la resta dels drets humans, on ja s'estableixen mecanismes internacionals de protecció.

El Protocol promou tres dels principis bàsics de la Convenció que són la participació infantil, l'interès superior de l'infant i la no discriminació.

També reforça la representació i funcions del Comitè dels drets de l'infant i l'obligació dels estats signants a tenir en compte les seves decisions. Amb aquest Protocol no caldrà esperar els cinc anys per la presentació dels informes perquè el Comitè pugui fer les recomanacions sobre la vulneració dels drets dels infants, sinó que a través de les queixes o denúncies podrà emetre recomanacions en qualsevol moment i demanar a un Estat l'adopció de mesures provisionals per evitar un dany irreparable a la víctima o a les víctimes de la presumpta violació.

El Protocol ja disposa de proteccions específiques per evitar que els nens siguin manipulats, maltractats o intimidats, es requerirà el consentiment del menor per presentar la demanda i no es revelarà la seva identitat sense autorització.

Andorra, com no pot ser d'una altra manera, es suma als països que defensen els drets dels infants, demostrant preocupació per assegurar que les nenes i nens gaudeixin de forma plena dels seus drets, reafirmem que els infants són els titulars dels seus drets i que han de ser tractats amb dignitat i reconeguts com éssers humans amb capacitats i amb habilitats per expressar les seves inquietuds.

Amb aquesta ratificació, Andorra es compromet a prendre les mesures necessàries per garantir que les nenes i nens que estiguin sota la seva jurisdicció, no siguin objecte de cap violació dels drets humans, maltractaments o intimidacions, com he dit abans, com a conseqüència de les comunicacions que puguin ser enviades al Comitè.

Per tot l'exposat, el nostre grup parlamentari votarà a favor de la ratificació del Protocol opcional a la Convenció sobre els drets dels infants relatiu a l'establiment d'un procediment de comunicacions.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Per part del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, té la paraula la consellera Sra. Rosa Gili.

La Sra. Rosa Gili:

Gràcies Sr. síndic.

Un país democràtic i avançat ha de fer tot el possible per protegir les parts més fràgils de la societat.

El Protocol opcional a la Convenció sobre els Drets de l'infant relatiu a l'establiment d'un procediment de comunicacions és un instrument més que contribueix a enfortir la protecció dels infants.

Concretament, l'objectiu principal del Protocol és permetre que el Comitè dels Drets dels Infants pugui rebre directament comunicacions sobre violacions greus o sistemàtiques dels drets enunciats en els protocols.

Aquest instrument permet als infants disposar d'una línia directa per adreçar-se al sistema de les Nacions Unides, si els seus drets no són respectats en els seus estats d'origen, sempre que prèviament hagin exhaurit totes les vies de recurs.

Considerant l'avenç de drets dels infants que suposa aquest Protocol, el nostre grup parlamentari donarà suport a la seva aprovació.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Per part del Grup Parlamentari Demòcrata, té la paraula el conseller Sr. Pere Obiols.

El Sr. Pere Obiols:

Gràcies Sr. síndic.

Avui se sotmet a aprovació d'aquesta Cambra la ratificació del Protocol opcional a la Convenció sobre els drets de l'infant relatiu a l'establiment d'un procediment de comunicació. Aquest Protocol va ser signat per Andorra el passat 26 de novembre del 2012 a la seu de Nacions Unides de Nova York. En l'actualitat han signat 45 estats. El Protocol necessitava deu ratificacions per entrar en vigor. Amb la ratificació de Costa Rica el passat 14 de gener, d'acord amb aquest requisit el protocol entra en vigor el 14 d'abril del 2014. Com hem sentit amb les intervencions anteriors, aquesta Cambra ratificarà dit Protocol amb el suport dels tres grups parlamentaris.

Els drets dels infants han passat a formar part del sistema dels drets humans i l'incompliment d'aquest esdeveniment és una responsabilitat a tots els nivells institucionals. En l'actualitat la Convenció sobre els drets de l'infant és l'acord més ratificat a nivell mundial i ha estat adoptat per 194 estats. Andorra és

membre de la Convenció sobre els drets de l'infant des de l'1 de febrer de 1996, així com dels dos protocols opcionals relatius a la participació d'infants en els conflictes armats i la venda d'infants, la prostitució infantil i la utilització d'infants en la pornografia. Amb l'entrada en vigor del tercer protocol de la Convenció, els infants o els seus representants podran comptar amb un instrument de dret internacional igual que els adults per violacions greus, com els casos de violència, explotació o discriminació, que no es resolguin degudament amb l'àmbit nacional davant del comitè dels drets dels infants de Nacions Unides. Aquest mecanisme de denúncia suposa un reforç dels mecanismes, tant nacionals com internacionals existents encarregats de resoldre situacions de vulneració dels drets dels infants.

Agrair als membres de tota aquesta Cambra, la ratificació de dit Protocol. Així, i seguint tot l'exposat, el Grup Parlamentari Demòcrata votarà a favor de la ratificació del Protocol opcional a la Convenció sobre els drets de l'infant relatiu a l'establiment d'un procediment de comunicació.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Bé, si no hi ha més intervencions, i si no hi ha objeccions tampoc, proposo l'aprovació de la Proposta per assentiment. Declaro aprovada la Proposta de ratificació.

Passem al tercer punt de l'ordre del dia.

3- Examen i votació de les liquidacions de comptes del Consell General, dels òrgans que hi estan vinculats, del Tribunal Constitucional, de l'Administració general, de les entitats parapúbliques, de dret públic i altres organismes, així com de les societats públiques participades per l'Administració general, corresponents a l'exercici del 2012, i dels resultats de l'informe del Tribunal de Comptes en relació a les transferències fetes als comuns, corresponent al mateix exercici.

L'informe de la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost ha estat publicat en el Butlletí núm. 34/2014 del 12 de maig.

Intervé per exposar l'informe de la Comissió, el Sr. Daniel Armengol Bosch nomenat ponent per part de la Comissió.

El Sr. Daniel Armengol:

Moltes gràcies Sr. síndic.

La creació del Tribunal de Comptes l'any 2000, va comportar que la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost rebés l'encàrrec de la Junta de Presidents d'elaborar i presentar un informe al Consell General de la memòria anual i dels informes en relació a les fiscalitzacions dutes a terme pel Tribunal de Comptes.

El passat dia 3 d'abril, la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost, em va nomenar ponent de l'Informe en relació a les fiscalitzacions dutes a terme pel Tribunal de Comptes corresponents a l'exercici 2012. Com a resultat de les reunions mantingudes en Comissió per analitzar la documentació presentada pel Tribunal de Comptes, ha estat elaborat un informe que, a dia d'avui, em pertoca presentar, en nom de la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost.

Com sigui que aquest informe ja ha estat publicat al Butlletí del Consell General número 34/2014, em permetreu que posi de manifest només alguns dels punts que la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost ha considerat més rellevants.

Pel que fa a la liquidació anual dels pressupostos del Consell General i dels òrgans que hi estan vinculats, de l'Administració general, de les entitats parapúbliques, de les societats públiques i de les entitats subvencionades, la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost, insta a tots i a cadascun dels organismes fiscalitzats que, en el termini més breu possible, procedixin a les regularitzacions necessàries, d'acord amb les observacions i amb les recomanacions descrites en l'informe elaborat pel Tribunal de Comptes. Tanmateix, la Comissió és conscient que algunes situacions només podran ser regularitzades mitjançant l'aprovació de modificacions als textos legislatius vigents. Per això demana al Govern de procedir a preparar la modificació de la legislació corresponent, d'acord amb les observacions que figuren en aquest informe de fiscalització de l'exercici 2012.

En quant aquest mateix exercici 2012, prenent en consideració les observacions anotades pel Tribunal de Comptes per a cada una de les entitats fiscalitzades, la Comissió aprova per unanimitat les liquidacions dels comptes del Consell General, dels òrgans que hi estan vinculats, del Tribunal Constitucional, de l'Administració general, de les entitats parapúbliques, de les societats públiques i de les entitats subvencionades, amb l'excepció del Fòrum Nacional de la Joventut d'Andorra.

La Comissió no pot procedir a l'aprovació dels comptes d'aquesta entitat degut a què, tot i que el Tribunal de Comptes ha rebut la liquidació dels comptes dels exercicis 2010, 2011 i 2012 del Fòrum Nacional de la Joventut d'Andorra, el Tribunal no ha pogut realitzar els treballs de fiscalització preceptius al no haver estat facilitada per l'entitat la informació necessària per la seva realització.

Pel que fa a les despeses realitzades pels Comuns a càrrec de les transferències rebudes de l'Administració general l'any 2012, la Comissió insta a tots i a cadascun dels Comuns que, en el termini més breu possible, regularitzin les seves situacions d'acord amb les observacions descrites en l'informe elaborat pel Tribunal de Comptes. A més, la Comissió constata, que en cinc dels Comuns no es disposa d'una comptabilitat que permeti identificar amb claredat tots aquells comptes d'inversió, endeutament o despesa corrent relacionats amb la transferència rebuda. Per conseqüent la Comissió recorda el que disposa la Llei 7/2007, del 17 de maig, qualificada de la modificació de l'article 9 de la Llei qualificada de transferències als comuns, del 4 de novembre del 1993.

Així mateix, la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost proposa al Consell General que, fent seves les remarques formulades, aprovi els resultats i comuniqui al Govern i als Comuns, juntament amb les recomanacions proposades pel Tribunal de Comptes, l'opinió de la Comissió Legislativa i la del Consell General, expressada en el present document.

Gràcies, Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Bé, abans de començar amb el debat, demanaria als grups parlamentaris si volen procedir al debat del que són les liquidacions i les transferències conjuntament. Jo els proposaria, si no hi tenen inconvenient, de fer el debat conjuntament i després de votar d'una banda les liquidacions i després acte seguit les transferències de forma separada tal com ha estat la pràctica habitual en aquests darrers exercicis.

Si els sembla bé doncs passem a les intervencions per part dels grups.

Pel Grup Parlamentari Mixt, té la paraula el Sr. Jaume Bartumeu.

El Sr. Jaume Bartumeu:

Gràcies.

El nostre grup parlamentari comparteix globalment els informes de fiscalització formulats pel Tribunal de Comptes que corresponen a aquest exercici 2012.

Tanmateix ens sembla necessari formular dos comentaris.

El primer fa referència a la llastimosa situació en la qual la majoria està precipitant el Tribunal de Comptes. Fa més d'un any que s'ha esgotat el termini d'un dels tres magistrats que el componen i ben aviat un altre magistrat també veurà acabat el seu mandat. S'està devaluant així sense cap mirament, la credibilitat del Tribunal de Comptes que es troba instal·lat en una perllongada provisionalitat.

Mentrestant anem rebent, en cada reunió mensual de la Junta de Presidents de grup parlamentari, el recordatori puntual i ben correcte del síndic que ens crida a complir amb la nostra obligació legal de cobrir la plaça. Però no ho fem. Més ben dit, no es fa. No es fa perquè la majoria no vol. Està preparant una gran peça legislativa, batejada com "la regla d'or", que triga en arribar.

Ens ho deia a la ràdio fa uns dies el president de la Comissió Legislativa de Finances: estan consensuant-la amb el Govern.

Curiositats del grup parlamentari de la majoria absoluta: el consens l'han de buscar entre ells mateixos.

Senzillament grotesc.

El segon comentari fa referència a les liquidacions anuals de les despeses realitzades pels comuns amb càrrec a les transferències rebudes de l'Administració General l'any 2012.

L'informe de la Comissió de Finances segueix la pauta dels darrers anys i és gairebé idèntic al de l'any passat, el qual a la vegada ja era gairebé una còpia calcada de l'any anterior.

Per tant sembla com si a la Comissió de Finances, primer, i en el ple del Consell General, després, ens donéssim per satisfets tornant a dir que instem "... a tots i cadascun...", - ho ha dit el ponent, i jo ho comparteixo, vaig votar l'informe-, "que instem a cadascun dels comuns que, en el termini més breu possible, regularitzin, d'acord amb les observacions descrites en l'informe elaborat pel Tribunal de Comptes, les seves situacions." Un any i un altre any.

Ho manifestava en aquesta mateixa sala el 13 de juny de l'any passat i dissortadament ho he de tornar a repetir avui: crec que hauran de convenir amb mi que no ens podem donar per satisfets entonant, cada any, la mateixa lletania sense que hi hagi la més mínima espurna de regularització.

No solament no hi és sinó que, en vam parlar fa tres setmanes en la sessió de control al Govern del dijous 8 de maig, tot apunta a què els que haurem encara de regularitzar-nos serem nosaltres, modificant provablement la llei per obrir encara més l'estolador de l'endeutament comunal. De moment el cap de Govern ja ha ofert als comuns un trofeu: el Ministre

de la Presidència, que ha hagut de dimitir desautoritzat per qui l'havia nomenat.

Hem d'arribar a la conclusió que esdevé grotesc i ridícul alhora que la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost repeteixi un any sí i l'altre també, que l'informe de fiscalització del Tribunal de Comptes constata:

- Que els comuns de Canillo, d'Encamp, d'Ordino, de Sant Julià de Lòria i d'Escaldes-Engordany no disposen d'una comptabilitat que permeti identificar amb claredat tots aquells comptes d'inversió, endeutament o despesa corrent relacionats amb la transferència rebuda.

- Que en alguns comuns persisteixen alguns romanents de transferència no aplicats, que provenen de consolsats anteriors.

- Que la documentació que ha rebut el Tribunal de Comptes respecte a les transferències rebudes i a la seva aplicació es continua presentant de forma molt heterogènia, cosa que dificulta els treballs posteriors.

I que no solament és ridícul sinó grotesc que atenent a aquestes constatacions del Tribunal de Comptes, a la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost ens dediquem a recordar el que disposen alguns articles de la Llei qualificada de transferències als comuns que, òbviament, els comuns segueixen sense respectar.

Sí, és grotesc que, com diu el diccionari Alcover Moll, és una cosa que fa riure per la seva estranyesa. I és que, efectivament, ja és ben estrany que ens entossudim, un any sí i l'altre també, a fer el ridícul d'aquesta manera. No cal pas votar lleis que després no es compleixen i no passa res. Res de res. Perdó, en aquest cas sí, hi he fet referència fa un moment, ha passat una cosa prou important: un ministre ha dimitit quan s'ha adonat que no hi havia cap voluntat política de canviar aquesta grotesca situació.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies, per part del Grup Parlamentari Socialdemòcrata...

Sr. David Rios des del seu escó.

(El Sr. David Rios es desplaça amb crosses)

El Sr. David Rios:

Gràcies Sr. síndic.

Un altre any ens tornem a trobar en aquesta sala per sotmetre a votació la Memòria i els Informes corresponents a les fiscalitzacions dutes a terme pel Tribunal de Comptes, avui concretament les corresponents a l'any 2012.

Com cada any, el Grup Parlamentari Socialdemòcrata no pot deixar de donar suport a l'informe que presenta el Tribunal de Comptes, fruit de la tasca que fa any rere any, fiscalitzar les liquidacions dels pressupostos del Consell General i dels òrgans que hi estan vinculats, de l'Administració general i dels òrgans que estan sota la seva direcció, així com d'entitats subvencionades.

Ara bé, tal com es fa constar a l'informe de la Comissió de Finances i Pressupost del Consell General, hem de destacar el següent:

- És inadmissible que la majoria de les entitats auditades no efectuïn un seguiment pressupostari ajustat estrictament a la Llei general de les finances públiques i al Pla general de comptabilitat pública.

- És inadmissible que algunes entitats no respectin el Pla general de comptabilitat pública del Principat d'Andorra que és d'obligat compliment en els termes previstos per la Llei general de les finances públiques.

- És inadmissible que algunes entitats, no respectin l'article 18.1 de la Llei del pressupost per a l'exercici del 2012, en el que els organismes beneficiaris de transferències nominatives han de retornar els ingressos obtinguts amb la transferència i no utilitzats durant l'exercici pressupostari, llevat que financin despeses compromeses i no liquidades a la data del tancament.

- És inadmissible que les liquidacions de comptes de la Residència Solà d'Enclar corresponents al 2006 encara no han estat lliurades al Tribunal de Comptes.

- És inadmissible que els Comuns de Canillo, d'Encamp, d'Ordino, de Sant Julià de Lòria i d'Escaldes-Engordany no disposin d'una comptabilitat que permeti identificar amb claredat tots aquells comptes d'inversió, endeutament o despesa corrent relacionats amb la transferència rebuda.

No m'estendré més, no cal. L'informe del Tribunal de Comptes és extens i contempla anotacions i remarques que es produeixen any rere any. Any rere any els consellers generals hem de sentir si fa no fa els mateixos incompliments de la Llei de finances públiques, entre altres incompliments del marc legislatiu que els afecta sense que es produeixi cap reacció.

Evidentment compartim l'informe de la Comissió de Finances i Pressupost i per això encomanem al Govern, amb el suport del Consell General, a fer les modificacions legislatives escaients, incloent en alguns casos la creació de sancions pressupostàries a organismes que reiteradament no compleixin amb el que estableix la Llei. La gestió dels diners públics hauria de ser excel·lent per part dels seus gestors i per tant haurien de rebre sancions aquells que no compleixen les regles. O es canvien les regles o es fan

complir. Al nostre entendre el Consell General i el Tribunal de Comptes no pot seguir fent el ridícul, any rere any, aprovant uns informes en els que es denuncien sistemàticament incompliments de les lleis per part d'organismes públics sense que hi hagi cap mesura correctora obligatòria per aquests.

El nostre grup parlamentari donarà suport a les liquidacions de comptes corresponents a l'exercici del 2012 i els resultats de l'informe del Tribunal de Comptes en relació a les transferències fetes als comuns corresponent al mateix exercici.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, té la paraula el conseller, Daniel Armengol.

El Sr. Daniel Armengol:

Gràcies Sr. síndic.

Bé, consellers, conselleres, coincideixo parcialment amb vostès Sr. Bartumeu i Sr. Rios, encara que només sigui parcialment i com diríem en bon francès *une fois n'est pas coutume*. Coincideixo bastant amb vostès amb el Sr. Bartumeu, principalment en la segona part de la seva intervenció, alguna cosa s'ha de fer, és bastant "esperpèntic" i per reprendre les seves paraules, grotesc, que any rere any continuem aprovant l'informe del Tribunal de Comptes en aquesta Cambra i que es vagin repetint, quasi literalment, els informes de la ponència d'un any a l'altre. I també coincideixo amb vostès que caldria un esforç, potser conjunt i consensuat, per donar un nou impuls al que és el Tribunal de Comptes. Un nou impuls per assegurar-ne el que és l'estabilitat i per assegurar-ne sobretot la seva independència i la seva no "policitat". Un esforç que també hauria d'anar centrat en evitar la duplictat d'esforços, quan els seus membres van comparèixer davant de la nostra comissió legislativa ens ho van recordar, s'estan fent auditories a comuns, s'estan fent auditories a parapúbliques, auditories que després es repeteixen des del Tribunal de Comptes. Quin sentit té, a nivell de despesa pública o a nivell de control, que es facin dos auditories independent i que després amb una auditoria n'hi hauria prou sinó només control del Tribunal de Comptes sobre aquella mateixa auditoria.

En quant a la primera part de la seva intervenció, Sr. Bartumeu, tots els projecte de llei que estem preparant, que està preparant Govern, i les proposicions de llei que estem preparant al grup parlamentari, ens porten a l'única conclusió de què el Tribunal de Comptes s'ha de reestructurar. S'ha de reestructurar no només per donar potser més

permanència als seus membres, més longevitat, per assegurar-ne, -com li deia abans-, la independència, sinó per assegurar-ne la tecnicitat d'aquest òrgan i la independència. I sí, ho estem fent parcialment a través de la regla d'or, i aquí recullo una mica el que ha dit el Sr. Rios, potser s'hauria de donar possibilitat sancionadora al Tribunal de Comptes, per què no? A l'article 2 de la Llei de creació del Tribunal de Comptes, com tots sabeu, aquest té dos funcions només: la fiscalitzadora i la consultiva. Potser donem-li la possibilitat sancionadora i així el Tribunal de Comptes podrà permetre, a través seu, de les sancions que pertocarien als òrgans que no compleixen les lleis aprovades.

També per acabar, i ho hem dit en l'informe aprovat per la comissió, cal propiciar canvis legislatius des de Govern. Cal que el Govern faci un esforç, un esforç que potser s'hauria de centrar en una modificació de la Llei de finances públiques. Una Llei que necessita certa homogeneïtzació, qualitat i dotar-la una mica més de transparència i potser anar-la adequant paulatinament cap als estàndards europeus de comptes. Això és tot.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna intervenció per part del Govern...

Sr. ministre, us hauríeu de desplaçar a la tribuna si us plau.

El Sr. Jordi Cinca:

Gràcies Sr. síndic.

Una breu intervenció per referir-me de fet a un aspecte que ha estat tractat pels 3 intervinents anterior que és la necessitat de modificar i modernitzar l'actual legislació referent a la Llei de les finances públiques.

Dir d'entrada que des del Govern compartim aquesta necessitat i no només la compartim sinó que s'ha començat a actuar en aquest sentit i per tant el passat 26 de febrer el Govern va acordar la licitació, mitjançant concurs públic internacional, d'un projecte de reforma de la normativa pressupostària comptable.

En aquests moments el projecte o les ofertes ja han estat rebudes i s'estan analitzant i, per tant, en breu esperem poder adjudicar els treballs i iniciar aquests treballs. Uns treballs que estan encaminats a la modernització de la normativa comptable pressupostària del sector públic, d'acord amb els pronunciaments internacionals, per tal de millorar la qualitat i la transparència, com bé deia el Sr. Armengol, d'aquesta informació per una gestió més eficient dels fons públics. Realitzar una adaptació

que tingui en compte les peculiaritats pròpies del sector públic andorrà, i d'Andorra com a país, tot donant resposta tant a les demandes dels agents involucrats com els requeriments de la transparència internacional propis del sistema europeu de comptes.

Uns treballs que tenen un abast que podríem dividir en 4 grans apartats:

D'una banda, l'harmonització del Pla general de comptabilitat pública, amb el Pla general de comptabilitat de les empreses d'Andorra, inclòs el Decret o els decrets del 23 de juliol del 2008, que posteriorment va ser modificat el 15 de febrer del 2012, així com les normes internacionals aplicades a la comptabilitat del sector públic, les conegudes com NICS, elaborades per la Federació Internacionals de Comptables, que busquen la presentació d'informació consistent i comparable entre les entitats del sector públic dels diferents països.

Un segon gran apartat seria modernitzar i millorar el sistema pressupostari de l'Administració general i les entitats depenents que suposi un avenç en el càlcul dels costos dels serveis, faciliti la presa de decisions, en proporcionar informació sobre els serveis, i els objectius assolits, i que estigui més orientada a mesurar i fer responsables de les entitats públiques dels objectius i la manera en què aquests són assolits.

Un tercer apartat seria l'harmonització de la normativa comptable pressupostària i la comptabilitat nacional de forma que formin un cost coherent entre si i que permeti traçabilitat dels fets econòmics des de tots els angles i en faciliti la presa de decisions i el tractament estandarditzat de les dades.

I finalment un quart apartat, completar i millorar la informació sobre la sostenibilitat a llarg termini de les finances de l'Administració de l'Estat, tant l'Administració general com les entitats depenents, que ha de contribuir en les decisions sobre les mesures de consolidació fiscal per vetllar per l'equilibri de les execucions pressupostàries.

Aquest és l'abast, un abast molt important i un abast que per tant, difícilment s'acomplirà únicament amb el que resta de legislatura. És un projecte, per tant, que vol un ampli consens, i en aquest sentit, doncs, està plantejat i així serà també traslladat i presentat a la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost, perquè és important que sigui el Govern el que llanci aquest projecte si l'Estat finança aquest projecte i es tira endavant, ens assegurem que tindrà continuïtat amb independència de qui estigui governant, perquè és una necessitat, insisteixo, que va molt més enllà del color polític d'aquell que estigui governant en cada moment.

Finalment, una última observació, en aquest cas molt relacionada amb l'informe d'aquest any, i que podria servir, també almenys, pels darrers tres anys.

Si agafen vostès els informes amb tota la seva dimensió veuran que quan fa referència a les institucions, al propi Govern i a les institucions depenents del propi Govern, any rere any hi ha millores substancials. És a dir, no cauen en un pou sense fons aquestes observacions que vénen del Tribunal de Comptes i que són recollides per la pròpia comissió legislativa. Moltes d'elles han estat preses en consideració i s'han aportat millores per tal que poguessin anar sent implementades en la gestió pressupostària del Govern.

Però també és cert, i cal dir-ho, no totes ho han pogut ser. No totes ho han pogut ser perquè hi ha un evident desfasament entre el que preveu la Llei de les finances públiques i la realitat que ha anat evolucionant en el nostre propi país. I en moltes ocasions, fins i tot, algunes de les implementacions que caldrien, tenen un cost d'oportunitat elevadíssim, desproporcionat amb allò que aconseguiríem millorar a través de posar-les a la pràctica.

És per això que encara es fa més necessari readaptar tota la legislació als temps que corren, a la nova realitat econòmica del país, al nou marc fiscal i per tant encara motiu de més per llançar aquest projecte, que insisteixo, va ser ja aprovat el 26 de febrer d'aquest mateix any pel Govern i que esperem poder anar implementant en els propers mesos.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Sr. Bartumeu teniu la paraula.

El Sr. Jaume Bartumeu:

Sí gràcies.

A veure, hem de modernitzar. Estem d'acord Sr. ministre. Si arribem a temps i hem de dir-hi la nostre, pot comptar que participarem de la voluntat de modernitzar tota aquesta gestió.

Però mentrestant, la llei s'ha de complir i s'ha de fer complir, que és el que jo deia en la primera intervenció.

És clar, resulta que pel que fa al Tribunal de Comptes, ens sembla molt bé que el grup de la majoria estigui treballant però el Sr. Armengol feia referència a la compareixença. Jo en la compareixença vaig tenir una sensació i no penso pas que fos l'únic que la tingués. Jo crec que en aquella compareixença el president del Tribunal i també els membres ens van llançar una mena de clam per la clarificació de les seves competències i de la seva situació que és del que jo m'he queixat fa un moment.

Però mentrestant, la Llei s'ha de complir, i si no la complim nosaltres anem a l'altre comentari que he fet. Entrem amb la *garrafal* contradicció. Per això torno a dir que és grotesc i també m'ha agradat l'adjectiu esperpèntic, no? Resulta que nosaltres a la Comissió diguem que els comuns no compleixen la Llei i l'haurien de complir, però vinculat a tot això, nosaltres no complim la Llei del Tribunal de Comptes, i no nomenem al que hauríem de nomenar. Continua sent encara més grotesc.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció per part dels grups...

Per part del Govern...

Sr. cap de Govern.

El Sr. cap de Govern:

Sí, simplement per al·lusions, si de cas el Sr. Jaume Bartumeu, si em permet.

Gràcies Sr. síndic.

No serà una intervenció llarga, però hi ha coses Sr. Bartumeu que no es poden dir. Miri, vostè ha utilitzat la paraula grotesc. A mi m'ha semblat extremadament grotesc el que acaba de fer des del punt de vista d'esperar un punt de l'ordre del dia del Tribunal de Comptes per parlar de temes que no venien al cas, de l'abandonament del cap de Govern a un ministre. Això per a mi, ja que vostè utilitza tant la paraula grotesc, a mi m'ha semblat grotesc. El que m'hauria semblat molt més elegant, molt més elegant, Sr. Bartumeu, és haver fer aquest *speech*, evidentment, molt polític al voler fer mal, quan el Sr. Antoni Riberaygua, i no fa pas tant temps, estava assentat aquí. I li hauria contestat. I li hauria contestat aquí al parlament, si verdaderament el cap de Govern havia abandonat el seu ministre i el seu amic.

Li dic això perquè moltes vegades l'he felicitat. I vostè ho sap, per intervencions, perquè és un brillant parlamentari. Avui no el puc felicitar perquè em recorda un parlamentari que en unes èpoques havia pecat d'excessos i avui vostè ha sigut pecat d'uns excessos, i perdoni'm, i no el vull faltar, ha sigut una intervenció molt poc elegant i no qualificaré que hagi sigut una intervenció grotesca.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Sr. Bartumeu teniu la paraula.

El Sr. Jaume Bartumeu:

Sí, gràcies.

A veure Sr. cap de Govern. M'ha semblat sentir que tornava a dir el que jo havia dit al ministre, i hi ha coses que no es poden dir. Li torno a dir. Aquí es pot dir tot amb el respecte degut, i jo no crec que hagi faltat al respecte ni a persones ni a institucions. Perquè si ho hagués fet, el Sr. síndic ben legítimament m'hauria cridat a l'ordre.

Lliçons d'elegància, miri, gràcies, però probablement en necessito, però a la meua edat ja em puc buscar els mestres que me les donin i tingui per segur que no el vindré a buscar a vostè perquè me les doni.

El dia que vostè fa referència, el Reglament, li recordo, no permetia pas organitzar una polèmica amb un ministre, era una sessió de preguntes, i jo vaig fer una pregunta i vostè la va contestar. Si volia que la contestés el ministre, vostè podia haver-ho decidit.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Per part dels grups o del Govern...

Bé, si no hi ha més intervencions, respecte al que són les liquidacions i a la vista del que s'ha manifestat, proposo declarar aprovades les liquidacions de comptes segons figura en l'informe de la Comissió amb les excepcions que s'hi contenen, corresponents a l'exercici 2012, és a dir, quedarien els comptes aprovats, a excepció dels comptes del Fòrum Nacional de la Joventut.

Declaro aprovades les liquidacions segons figura en l'informe.

En segon lloc i pel que fa al resultat de l'informe del Tribunal de Comptes relatiu a les transferències fetes als comuns corresponents a l'exercici 2012 i també en vista de l'aquí manifestat, proposo declarar aprovats els resultats en els termes que figuren en l'informe de la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost. Declaro aprovat l'informe corresponent i relatiu a les transferències fetes als comuns de l'exercici 2012.

Passem ara al següent punt de l'ordre del dia.

4- Informe anyal del Raonador del Ciutadà corresponent a l'any 2013.

L'informe fou publicat en el Butlletí número 12/2014, de l'11 de març. La Comissió Legislativa d'Interior ha analitzat l'informe del Raonador del Ciutadà, i per exposar-ne el contingut intervén la Sra. Sofia Garrallà Tomàs, nomenada ponent per part de la Comissió.

Teniu la paraula.

La Sra. Sofia Garrallà:

Gràcies Sr. síndic.

El passat 26 de març, la Comissió Legislativa d'Interior em va nomenar ponent de l'Informe anual del Raonador del Ciutadà corresponent a l'any 2013 i avui presento, en nom de la Comissió, el respectiu informe.

Un informe que deriva, d'una banda, de la memòria que la Institució del Raonador del Ciutadà ha tramès al Consell General, i que ha estat publicat en l'annex del Butlletí del Consell General número 12/2014, de l'11 de març; i de l'altra, de la compareixença que el Sr. Josep Rodríguez Gutiérrez va realitzar davant la Comissió Legislativa d'Interior el passat 14 de maig.

Dita memòria, -presentada en compareixença pública, com he dit-, recull les activitats dutes a terme per aquesta Institució en el decurs de l'any 2013, de conformitat amb les atribucions que li atorga la Llei de creació i funcionament del Raonador del Ciutadà, com a delegat del Consell General en la defensa, compliment i aplicació dels drets i llibertats recollits en la Constitució.

Una Institució que aquest any 2013 ha complert el seu quinzè aniversari i a qui vull fer extensiva la nostra felicitació, tot reconeixent la labor desenvolupada pel Sr. Josep Rodríguez Gutiérrez durant aquest temps, així com la dels seus antecessors.

Quinze anys durant els quals, tal com ens recordava el Raonador en la seva compareixença, s'han resolt 3.414 expedients.

Com citava a l'inici d'aquesta intervenció, avui s'exposen davant del Ple del Consell General les conclusions més rellevants derivades de l'anàlisi de l'Informe Anual presentat pel Raonador del Ciutadà, i que són les següents: la Institució del Raonador del Ciutadà va obrir durant l'any 2013 un total de 291 expedients, tots ells resoltos. Els sectors amb més expedients oberts són els anomenats "Accions Privades" amb 87, "Administració general" amb 83 i "Sector social" amb 66.

De les dades aportades en l'Informe se'n desprèn que durant l'any 2013 el nombre d'expedients tramitats respecte l'any anterior ha disminuït un 5% (291 l'any 2013 contra 307 l'any 2012), mantenint-se però al voltant dels 300, a diferència dels anys 2011 i 2010 en els quals es van tramitar 249 i 216 expedients respectivament.

El mandat que la Llei atribueix al Raonador del Ciutadà és el de vetllar perquè l'actuació de l'Administració pública s'adeqüi als principis fonamentals de defensa i de protecció dels drets i les llibertats establerts en la Constitució, i perquè

aquesta actuació respecti els principis de jerarquia, eficàcia, transparència i plena submissió a la Constitució i a la resta de l'Ordenament Jurídic.

No obstant això, el Sr. Rodríguez va explicar que la Institució que dirigeix procura orientar els ciutadans que s'hi adrecen, independentment de si la problemàtica que plantegen entra dins el seu àmbit de competència. I ho fa explicant el contingut de les lleis i els mitjans que els ciutadans tenen al seu abast davant el problema que plantegen. És per aquest motiu que dels 291 expedients incoats, 128 no van ser finalment admesos a tràmit.

En un altre ordre de coses, el Sr. Rodríguez va voler destacar la figura del Raonador del Ciutadà com a institució de referència per a moltes persones, cosa que es posa de manifest amb les 1.425 entrevistes mantingudes durant l'any 2013, d'entre les quals cal destacar les 500 entrevistes presencials entre particulars i les 800 de caràcter telefònic.

En l'exposat del Raonador del Ciutadà davant la Comissió Legislativa d'Interior, el passat 14 de maig, aquest va repassar succintament el conjunt d'expedients registrats per sectors, -ordenats de més a menys casos registrats-, i en aquest sentit em remeto a l'informe que ha estat publicat en el *Butlletí del Consell General* i tramès a tots els membres de la Cambra.

Si que voldria deixar palès, però, que el Raonador va subratllar la disminució de queixes, respecte a l'any anterior en relació amb el "Sector social", que inclou temes relacionats amb les pensions, els infants, determinats afers socials i seguretat viària, així com la disminució de queixes relacionades amb l'atenció dispensada per funcionaris, malgrat insistir que es tracta d'un aspecte en què hi ha marge de millora.

L'apartat d'accions privades, especialment relacionades amb l'habitatge, va augmentar sensiblement en nombre de queixes.

Cal insistir, però, que aquests tres àmbits: Accions privades, Administració general i Sector social, acumulen el 80% de les queixes que rep la Institució.

Durant el 2013 també van disminuir respecte l'any anterior les queixes relacionades amb la Justícia. Aquest sector representa el 14% total de queixes fonamentalment relatives a la tardança, a la resolució de sentències i a la seva execució.

El Raonador es va mostrar, però, confiat en què aquest sector millorarà amb la tramitació legislativa actualment en curs.

Finalment el Raonador va explicar que havia realitzat dues visites al centre d'acolliment d'infants La Gabertera, i que havia tramès al Consell General suggeriments relacionats amb les lleis de l'IGI i de la CASS, en relació amb les obligacions que han d'assumir les persones que inicien noves activitats comercials.

Abans de finalitzar el seu exposat, el Raonador va voler destacar l'esforç de contenció pressupostària que aquesta institució estava fent des del 2009, i va demanar als consellers que ho tinguessin present de cara a les activitats a les quals ha de fer front.

En termes generals el Raonador del Ciutadà es va mostrar satisfet per la col·laboració obtinguda per part de totes les institucions, administracions i autoritats en el desenvolupament de la seva tasca en haver respost a les demandes de forma diligent.

Per acabar, en nom dels membres de la Comissió Legislativa d'Interior agraeixo al Sr. Rodríguez la tasca realitzada al capdavant de la institució del Raonador del Ciutadà i felicito a la Institució pels seus 15 anys d'existència i l'encoratjo per continuar en aquesta línia.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna intervenció per part dels grups parlamentaris...

No hi ha intervencions...

Bé, alguna intervenció per part del Govern...

Tampoc...

Doncs, es dóna per acabat el debat i passem al següent punt de l'ordre del dia.

5- Examen i votació de la presa en consideració de la Proposició de Llei de la successió per causa de mort

La Proposició de Llei fou publicada en el Butlletí número 33/2014, del 7 de maig. El criteri del Govern ha estat publicat en el Butlletí número 35/2014, del 19 de maig.

Intervé pel Govern, per llegir el criteri, el Sr. Xavier Espot. Teniu la paraula.

El Sr. Xavier Espot:

Gràcies Sr. síndic.

El Govern valora molt positivament aquesta iniciativa legislativa, adreçada a dotar l'ordenament jurídic andorrà d'una regulació simplificada, sistemàtica i moderna en matèria de successions.

El dret successori del Principat d'Andorra es regula actualment pel dret català anterior al Decret de Nova Planta, pel dret romà tardà i el dret canònic i per la Llei relativa al dret successori del Principat d'Andorra, del 31 de juliol de 1989, un conjunt normatiu complet i que ha demostrat la seva utilitat i conveniència durant molts anys.

No obstant això, la normativa vigent aplicable al dret de successions dimana de disposicions de procedències i temps diferents, motiu pel qual l'elaboració d'una única llei específica que inclogués tota la regulació en matèria successòria havia esdevingut una necessitat. D'altra banda, és una evidència que moltes de les disposicions del dret de successions vigent calia que fossin actualitzades per adaptar-les a la realitat socioeconòmica moderna. Per tant, la iniciativa legislativa que ens ocupa és idònia als efectes d'assolir aquest objectiu doble.

La Proposició de llei de la successió per causa de mort ha de permetre tenir una visió ordenada i global de la normativa en aquesta matèria. En aquest sentit, el text legal té el mèrit de reprendre les institucions bàsiques i tradicionals del dret de successions vigent, tot eliminant les que han caigut en desús o són poc adaptades als temps presents, i introduint a l'ensems noves figures útils en aquesta matèria.

El títol I conté disposicions generals sobre la successió per causa de mort, i s'hi regula l'obertura de la successió i les qualitats per succeir en el capítol primer, la successió hereditària en el capítol segon, l'acceptació i la repudiació de l'herència en el capítol tercer, el dret d'acréixer en el capítol quart, la comunitat hereditària en el capítol cinquè, la partició i la col·lació en el capítol sisè, i la protecció del dret hereditari en el capítol setè. Les modificacions més significatives en relació amb el règim anterior, pel que fa aquest títol, són les següents.

A l'article 9 s'estableixen els supòsits d'inhabilitat successòria entre els quals no es fa esment i, per tant, se suprimeix el supòsit tradicional de limitació quantitativa de l'adquisició recollit a l'*alex a acque dictali*, Codi 596 i novel·les 22, 27 i 28, segons la qual no es permet que al segon o posterior consort del causant sigui el vidu o la vídua se li doni mitjançant donació, dot o *acte mortis causa* del difunt més que al fill menys afavorit del matrimoni anterior.

El Govern és favorable a la supressió d'aquesta norma atès que constitueix una limitació legal inoportuna de la llibertat de disposició dels béns i drets del causant i es fonamentava en el recel de les segones i ulteriors noces que deixa de tenir sentit a partir del moment en què el nostre ordenament jurídic admet el divorci.

També constitueix una limitació inoportuna d'aquesta llibertat de disposició la reserva binupcial prevista en l'*alex feminae*, codi 593 i a l'*alex a acque dictali* esmentada anteriorment, la qual es configura com una restricció a la lliure disposició de determinats béns anomenats com a "reservables" quan han estat rebuts del cònjuge premort de forma directa o indirecta pel cònjuge supervivent que posteriorment contrau noves núpcies.

Aquests béns queden gravats legalment quan el cònjuge vidu es torna a casar i han de transitar en morir el cònjuge supervivent a favor dels fills comuns del primer matrimoni i dels seus descendents que visquin en morir aquest darrer cònjuge.

Per tant, és amb cert que l'article 16 de la Proposició de llei suprimeix aquesta norma pensada novament per a una societat en què l'única causa de dissolució del matrimoni era la mort i estableix que els béns adquirits per títol successori o per donació no estan subjectes a cap reserva hereditària ni reversió legal llevat de la reserva a favor de l'absent.

Finalment i per acabar amb el títol I, cal esmentar que l'article 62 conté una modificació de la regulació de la col·lació, a la qual el Govern s'adhereix atès que és més conforme amb el respecte de la voluntat del causant que no pas el règim anterior en aquesta matèria. En aquest article s'estableix que els descendents que concorren com a cohereus en la successió d'un ascendent comú, només han de col·lacionar als efectes de la partició de l'herència el valor de les atribucions que el causant els ha fet per actes entre vius o a títol gratuït quan el causant hagi establert expressament en el moment d'atorgar l'acte que l'atribució sigui col·lacionable o en el cas de les donacions *op causam*. En canvi, actualment regeix la norma inversa atès que els béns atribuïts a títol gratuït són col·lacionables llevat que el causant disposi el contrari. El text proposat ha optat per fer prevaler la voluntat del causant de manera que la llei no ha de suplir-la i establir una presumpció de voluntat d'equiparació dels fills tret que ell mateix ho hagi volgut.

El títol II relatiu a la successió paccionada introdueix a l'article 72 una novetat important consistent en desvincular els pactes successoris de l'atorgament de capítols matrimonials, és a dir, que els pactes successoris seran vàlids mentre es facin en escriptura pública encara que no sigui de capítols matrimonials, la qual cosa s'ha fet amb bon criteri tenint en compte que els pactes successoris no han d'anar vinculats necessàriament al matrimoni.

D'altra banda, la regulació dels pactes successoris continguda en el text normatiu està dirigida a fer-ne un instrument idoni per a la transmissió de les empreses familiars. Per aquest motiu a l'article 88 hi ha una disposició encertada que preveu que si el pacte successori té per objecte la continuïtat d'una empresa familiar es pot establir que la transmissió onerosa d'aquesta empresa o la de les accions o participacions socials de les societats titulars com també la renúncia al dret de subscripció preferent s'hagi de fer amb el consentiment exprés de la persona instituïda si és atorgant del pacte successori.

Aquesta voluntat lloable de facilitar la transmissió d'empreses familiars mitjançant la successió s'ha de posar en relació amb la novetat introduïda a l'article

42 del títol I, la qual disposa que el causant pot ordenar i els hereus poden convenir unànimement la indivisió de tota l'herència o dels béns que en procedeixen durant un termini màxim de deu anys a comptar de l'obertura de la successió que es pot ampliar fins a vint anys si la disposició o el pacte d'indivisió porta causa d'una empresa familiar.

El títol III relatiu a la successió testada també introdueix canvis significatius. A tall d'exemple, l'article 100 disposa que no cal la intervenció de testimonis per atorgar testament llevat de circumstàncies especials la qual cosa modifica l'article 8.1 de la Llei del notariat, del 28 de novembre de 1996, que requereix la presència de testimonis en tots els testaments. D'aquesta manera es reforça la funció notarial i l'agilització en l'atorgament d'aquests actes de darrera voluntat i és una bona opció des del punt de vista del Govern.

Igualment a l'article 96 se suprimeix la possibilitat de fer testament davant de rector que preveien les decretals 3/26/10, atès que entra en contradicció amb els articles 1 i 21.1.d) de la Llei del notariat, que atorga aquesta competència de forma exclusiva als notaris. Per tant, és una modificació encertada als efectes d'harmonitzar el conjunt normatiu vigent i conformar-lo amb el principi de llibertat religiosa que consagra l'article 11 de la Constitució.

També se suprimeixen els hereus i legataris de confiança, puig la no revelació de la voluntat del causant que implica aquesta figura pot comportar la vulneració d'aquesta voluntat per manca de mecanisme de control de la seva activitat. A més, les funcions de l'hereu o legatari de confiança poden ser assumides pel marmessor i d'aquesta manera es confereix més seguretat jurídica a les tasques d'execució testamentàries.

Als articles 106 i 107 s'amplia l'àmbit del testament hològraf. Aquesta forma especial testamentària està excessivament restringida en el dret vigent atès que només s'admet el testament *parentum inter liberos* regulat a la novel·la 107.1 mitjançant dues modalitats pel testament que fan els ascendents a favor dels fills i descendents i el testament fet a favor del cònjuge o un estrany, si bé en aquest darrer cas només s'admet si conté llegats o fideïcomisos singulars, o en cas d'atribució d'un ús de fruit universal a favor del cònjuge i exigeix, a més, que s'atorgui en presència de testimonis. Aquesta modificació elimina les restriccions mencionades i consagra i potencia el principi de llibertat de testar.

Cal esmentar, d'altra banda, un canvi important en la regulació dels fideïcomisos continguda en el capítol V del títol III, que consisteix en la supressió de la Quarta Trebel·liànica. Aquesta institució estava destinada en el dret romà, avui encara vigent a Andorra, a permetre que l'hereu obtingués una quarta part líquida del cabal relict a fi de fomentar

l'acceptació de l'herència per part de l'hereu fiduciari i evitar la successió intestada. En aquest sentit, l'eliminació de la Quarta esmentada suposa que es respecti en major mesura la voluntat del causant. També en el mateix títol, i de forma coherent amb la supressió de la Quarta Trebel·liànica, s'ha optat per suprimir la Quarta Falcídia; es tracta, segons el Digest 35.2.1, de la part a la qual té dret l'hereu excessivament gravat amb llegats de manera que no li queda lliure en virtut de la successió una quarta part de l'actiu hereditari líquid, un cop deduïdes les càrregues hereditàries i després d'haver imputat determinades atribucions. Així doncs, en aquest cas, els llegats poden ser reduïts. La supressió d'aquesta institució és lògica i adequada pels mateixos motius exposats al paràgraf anterior.

El títol IV, relatiu a la successió intestada, introdueix novetats que mereixen ser ressenyades. De l'article 238 se'n desprèn un canvi substancial del sistema vigent regit pel principi d'unitat del títol successori. Segons aquest principi l'hereu només pot ser cridat a succeir en mèrits d'un únic títol i en conseqüència en els casos en què per testament es designa un hereu només d'una part de l'herència i no es disposa de la resta de l'herència, s'aplica la regla de la incrementació forçosa la qual cosa implica que la persona que és designada hereva, només d'una part de l'herència, s'entén que ho és de tota; en canvi l'article 238, després d'establir que la successió intestada s'obre quan una persona mor sense deixar hereu contractual o testamentari, o el nomenat no arriba a ser-ho, preveu que si el causant de la successió ha disposat solament d'una quota de la seva herència, la quota que no ha estat disposada és deferida als seus hereus intestats. Per tant, el text proposat permet la compatibilitat entre la successió testada i la intestada, i estableix alhora determinades normes que regeixen el dret d'acréixer i el dret d'acceptar o repudiar l'herència quan concorren hereus designats pel causant i hereus intestats.

El Govern considera que aquesta novetat és positiva atès que dóna prioritat a la voluntat del testador. No obstant això, aquest nou supòsit que possibilita l'obertura de la successió intestada, quan el causant només ha disposat d'una part alíquota de l'herència, s'hagués hagut d'incloure a l'article 3 de la Proposició de llei relatiu a la vocació successòria. En efecte, l'article 3 disposa que la vocació successòria té lloc per contracte successori per testament o per llei, i afegeix que la successió intestada només pot tenir lloc quan no hi era el contractat o testamentari sense numerar cap més supòsit. Per tant, aquesta disposició que estableix els principis bàsics de la vocació successòria sembla entrar en contradicció amb les disposicions de l'article 238. Una altra novetat significativa consisteix en equiparar els drets del cònjuge vidu i els del membre de la unió estable de parella sobrevivent. En el règim vigent impera la

Llei 4/2005, del 21 de febrer, qualificada de les unions estables de parella, l'article 20 de la qual estableix que quan el membre de la unió estable de la parella sobrevivent concorre amb ascendents, descendents, germans o fills de germans de la parella premorta, únicament té dret a rebre l'ús de fruit sobre una quarta part de l'herència en lloc de la meitat que li pertoca al cònjuge vidu. Per tant, el text proposat supera aquesta desigualtat.

D'altra banda, aquesta equiparació dels drets del cònjuge vidu i del membre de la unió estable de parella sobrevivent és generalitzada en el text proposat i es retroba en les diverses institucions que s'hi regulen.

Cal esmentar igualment, la modificació de l'ordre de succeir en la successió intestada, continguda als articles 247 i següents. Es canvia la posició del cònjuge vidu i del membre convivent de la unió estable de parella en el sentit de millorar-la tenint en compte que en el dret vigent l'herència es defereix primerament als descendents, després als ascendents, després als colaterals i finalment al cònjuge vidu o convivent en una unió estable de parella.

En efecte la Proposició de Llei situa aquests darrers en segona posició, és a dir després dels fills i abans dels ascendents. El Govern es mostra favorable amb aquest nou ordre de succeir més conforme amb la realitat dels diversos vincles familiars o afectius existents en termes generals.

Tenint en compte, a l'ensem que a l'article 252 es preveu que el cònjuge vidu no té dret a succeir a l'intestat si en el moment de l'obertura de la successió estava separat judicialment o de fet del cònjuge premort, llevat de reconciliació entre els cònjuges, com tampoc el membre supervivent d'una unió estable de parella si estava separat de fet del causant en el moment de la seva mort.

Finalment, com bé cita, el règim específic previst als articles 260 i 261 pel que fa als béns troncalss quan el causant intestat mort sense descendència. Es tracta dels béns immobles i dels drets reals constituïts sobre els mateixos i de les accions o participacions socials que el causant hagués adquirit a títol lucratiu dels seus parents fins al sisè grau o per permuta d'altres béns troncalss.

Així, doncs, seran cridats a succeir en relació amb els béns troncalss, els parents del causant que pertanyin a la família de la que procedeixin els béns esmentats d'acord amb el següent ordre: els progenitors o ascendents de grau més proper, els germans sense preferència de doble vincle, el cònjuge vidu o el convivent en unió estable de parella i els altres parents colaterals fins al sisè grau. Aquest règim és encertat compte tingut que afavoreix el fet que els casos en què el causant no té descendència determinats béns es mantinguin en la família de la qual provenen. El títol cinquè relatiu a la legítima

reproduceix majoritàriament les normes del règim vigent tenint en compte el fort arrelament que aquesta institució té a la nostra societat i que provenen de manera fonamental de la Constitució de Felip I de 1585, continguda al llibre sisè, títol cinquè, constitució segona del volum primer de les constitucions i altres drets de Catalunya. No obstant això, cal esmentar un canvi dirigit a donar prioritat a la voluntat del testador i que suposa un progrés notable, és el fet de sancionar a l'article 277 la preterició intencional de legitimaris facultant a aquests darrers per tal de reclamar la legítima però no per anul·lar la institució hereditària com en el règim vigent, la qual cosa resulta desproporcionada.

La Proposició de Llei estableix un règim transitori molt satisfactori mitjançant dues disposicions transitòries, les quals regulen acuradament aquesta matèria. Així doncs, es preveu que es regeixen per la nova llei les successions obertes i els testaments, codicils, memòries testamentàries i pactes successoris atorgats després de la seva entrada en vigor, solució lògica i conforme amb el principi de legalitat i de no retroactivitat. Les disposicions per causa de mort atorgades abans de l'entrada en vigor de la llei són vàlides si compleixen les condicions de validesa del règim anterior. No obstant això, si han de regir una successió oberta després de l'entrada en vigor de la llei, també seran vàlides si s'ajusten a les seves exigències formals i materials. Altrament, es fa constar el règim de les successions obertes amb posterioritat a l'entrada en vigor de la llei regides per disposicions per causa de mort atorgades abans de l'entrada en vigor d'aquesta darrera. Aquestes successions es regeixen per la nova llei, llevat de les regles interpretatives de la voluntat del causant, establertes en la legislació derogada que els hi són aplicables sense perjudici de determinades disposicions.

En resum, s'estableix un sistema lògic i prou detallat perquè no hi hagi llacunes i es coneguin amb certesa les normes a aplicar en cada cas.

La llei conté igualment dues disposicions finals, la primera estableix normes de dret internacional privat molt encertades i adaptades a la pràctica actual dels tribunals andorrans. S'estableix que els tribunals de l'Estat són competents en matèria de successió per causa de mort quan la llei personal del causant en el moment de la mort sigui l'andorrana, és a dir quan el causant era andorrà en el moment de la defunció, la qual cosa és lògica i coherent, però també són competents en els supòsits en què el causant tingués en el moment de la seva defunció el domicili i la residència al principat, i quan hi fos titular de béns i drets. Aquesta norma permet als hereus dels residents a Andorra instar les declaracions d'hereus i els judicis vinculats a l'herència al principat. Per tant, no se'ls obliga a desplaçar-se en un altre estat quan per les circumstàncies del cas no fa dubte que

els tribunals andorrans han de poder resoldre la petició o controvèrsia plantejada.

També permet que els hereus dels no residents que tenen béns al principat i als que els pugui interessar que siguin enjudiciades en el nostre país les eventuais discrepàncies en relació amb els mateixos puguin fer-ho sense obstacles. La segona disposició final és relativa a la llei aplicable i es fa ressò de la norma tradicional de dret internacional privat segons la qual en matèria de successions regeix la llei nacional del causant. No obstant això, degut als problemes pràctics que pot suscitar l'aplicació d'aquesta norma, el text introdueix una novetat molt interessant que permet excepcionalment al tribunal que coneix la successió quan resulti clarament de totes les circumstàncies del cas que en el moment de la mort el causant tenia un vincle manifestament més estret amb un estat diferent d'aquell designat en la norma esmentada anteriorment es pugui aplicar a la successió la llei d'aquell altre estat.

En consideració de tot el que ha estat exposat i tenint en compte que aquesta iniciativa legislativa respon satisfactòriament a la necessitat de regular de forma unitària el dret de successions mitjançant un conjunt de disposicions simplificades sistemàtiques i modernes, tot respectant les institucions tradicionals més arrelades del dret successori andorrà i alhora els principis i drets fonamentals dels quals es va dotar el nostre país amb la Constitució, el criteri del Govern a la Proposició de llei de la successió per causa de mort és positiu.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Intervé per presentar la Proposició de llei, en representació del Grup Parlamentari Demòcrata, la Sra. Sílvia Riva.

La Sra. Sílvia Riva:

Gràcies Sr. síndic.

Avui un cop més i ja van vuit vegades, el Grup Parlamentari Demòcrata impulsa, en ús de la seva competència legislativa, una proposició de llei que té per objecte l'actualització del dret que regula la successió per causa de mort.

Pot sonar llunyà i tots volem que així sigui, però la successió és l'únic fet cert que tindrà lloc, i el dret privat ha de donar resposta a la continuïtat de béns i drets després de la mort.

El text que avui es prendrà en consideració, -esperem que amb el vot favorable de totes les conselleres i de tots els consellers-, neix fruit de molt temps d'esforç i té com a principal objectiu dotar de major seguretat jurídica el nostre ordenament. I ho

fa agrupant en un sol text legal l'essència del dret successori que ha estat d'aplicació fins a dia d'avui, normes de Dret Romà, de Dret Català anterior al Decret de Nova Planta i la Llei de reforma del dret de successions de l'any 1989, així com la jurisprudència.

Però el repte no era compilar sinó fer un pas més enllà, que aquest text incorporés tot el que ens defineix i funciona, deixés de comptar amb figures que havien caigut en desús i re-formulessin d'altres que el pas del temps havia fet de funcionament imperfecte.

La diagnosi, el punt de partida ens el duu l'evolució del concepte del nucli familiar. El temps on la família era entesa com un conjunt de persones que agrupaven un mínim de tres generacions amb col·laterals, al tomb d'un patrimoni ha donat pas als nuclis actuals, molt més reduïts, i que compten només amb consorts i fills.

Aquest exercici resulta fonamental a l'hora de conservar el que funciona i poder cercar respostes a noves situacions. Avançar al mateix temps que consolidem la identitat andorrana. Aquesta és la voluntat de la Proposició de llei que presentem.

L'estructura del text és senzilla tot i comptar amb 293 articles, 8 disposicions transitòries, 3 disposicions addicionals i 3 disposicions finals. El cos normatiu gira al tomb de 5 Títols dedicats a les Disposicions Generals, a la successió contractual, a la successió testada, la intestada i a la llegítima, com ja ha estat exposat també i detallat en el Criteri del Govern.

Les disposicions generals són les que expliquen i regulen l'obertura de la successió, de forma no exhaustiva: qui té vocació per a succeir, quan es defereix la successió, les causes d'indignitat, l'acceptació i la repudiació de l'herència, l'inventari, el dret d'acréixer, la comunitat hereditària, la partició i la col·lació.

I els tres títols següents, regulen les diferents formes d'ordenar una successió, per haver-ho pactat, segons el testament o com no, en els casos en què qui mor, no deixa testament.

La primera d'elles: la successió contractual o la pactada és la que més canvia, la que més es modernitza deixant tot el marge possible a l'autonomia de la voluntat. Permetrà donar resposta més que mai tant als desitjos de qui ordena la seva successió com als dels beneficiaris que l'hauran de complir. Enrere quedarà, -també com ha estat indicat de forma extensa en el criteri-, la figura rígida dels capítols matrimonials i l'heretament en ells contingut com a forma que existia de garantir l'usdefruit a la vídua, o al vidu i de designar un hereu deixant la llegítima a la resta dels fills.

En segon lloc: La successió testada, la que és més habitual i tothom coneix. És la que té lloc quan el difunt ha deixat fet un testament i per tant, ha designat voluntàriament els seus successors.

Se segueix reforçant el testament notarial, tant en la seva modalitat oberta que és aquella en la que el notari recull per escrit la voluntat que li expressa el testador, com també el clos, que és aquell testament que el contingut del qual no coneix ni el notari, ja que l'introdueix i tanca en un sobre el que el testador ha redactat, el text.

Es potencia el testament hològraf, el que el testador redacta ell mateix, de forma manuscrita i es fa un pas endavant respecte el *parentum inter liberos* eliminant la limitació que feia que aquest només es pogués fer a favor dels fills i que pogués tenir, per tant ara, un abast dispositiu més ampli.

A l'igual que en legislacions veïnes, se suprimeix la presència sistemàtica dels testimonis a l'hora d'atorgar el testament davant notari. Només seran necessaris quan les especials circumstàncies així ho aconsellin.

S'eliminen, -com ja ha estat dit també-, la possibilitat de fer testament davant rector i de fer testament mancomunat. També la figura dels hereus o dels legataris de confiança. Aquest és un dels exemples de figures que han caigut en desús i per tant deixaran de formar part del nostre ordenament jurídic.

Tampoc tenen cabuda en aquest text, ni les donacions *mortis causa* ni la reserva binupcial.

Es fixa el principi de gratuïtat del marmessor. La llei no reserva cap part de l'herència per a l'executor, serà el propi testador quan el nomeni qui podrà fixar-li la seva gratificació.

Arribem a la successió intestada. És aquella en la que la llei pren més protagonisme ja que és en el supòsit en el que la seva aplicació és més directa i evident. La llei supleix la voluntat de qui ha mort sense haver pogut o volgut fer testament i sense haver pactat qui el succeiria.

És en aquest supòsit quan es fa més evident, pel pas del temps, la desactualització en l'ordre de crida. Si a dia d'avui algú casat o en parella mor intestat, només en cas de no tenir cosins segons, el podrà heretar el seu consort o parella. Quan entri en vigor aquesta llei, el consort o parella heretarà just després i en defecte de descendents, serà qui heretarà com a regla general.

Seguiran un règim una mica diferent aquells béns coneguts com a troncal, els béns rebuts a títol gratuït, -ja sigui *mortis causa* com intervivos-, integrant el patrimoni de casa, els béns pairals. En aquest cas, després dels descendents, heretaran els ascendents i els col·laterals (entenent tiets i cosins), arribant en 5è. lloc el torn de les parelles. S'entén

aquesta excepció com un reconeixement a un tret característic de la configuració dels patrimonis més arrelats al Principat i que ha permès que passessin de generació en generació sense disgregar-se, o fent-ho mínimament.

D'altra banda, també s'igualen els drets successoris de les parelles als dels consorts quan concorren amb descendents o ascendents. Passant per tant de l'usdefruit de la quarta part de l'herència a l'usdefruit de la meitat. També s'eliminen les diferències entre germans de doble vincle o els de simple vincle.

En el Títol V es regula extensament la legítima. Aquesta es manté i segueix fixada en la quarta part del valor total de l'herència. Si bé ara l'hereu podia triar amb quins béns hereditaris fer front al pagament, a partir de la seva aprovació encara es referma més com un dret de crèdit, podent l'hereu satisfer-la com estimi oportú als seus interessos.

També ha estat dit que s'eliminen la quarta trebel·liànica i la quarta falcídia, és a dir, que eren les quartes parts de l'herència que podien cobrar els hereus de confiança i els hereus excessivament gravats pels llegats.

Es compta també amb la incorporació de normes de dret privat, sobre les fonts del dret i un règim transitori respectuós amb els actes atorgats amb anterioritat a la seva entrada en vigor.

Aquest és en síntesi i a grans trets, l'esperit de la llei.

La comunitat jurídica del nostre país estarà d'acord, en què aquesta norma era necessària i des del Grup Parlamentari Demòcrata hem recollit aquest fet creient també que calia regular àmpliament i de forma més moderna aquest camp del dret, a l'igual que gaudim de legislació molt més avançada en altres camps del dret privat.

Per tal de poder recollir tots els neguits, aportacions, crítiques en sentit constructiu i millores de la llei, un cop entrada a tràmit parlamentari, es va presentar el text que es va fer arribar al col·lectiu jurídic del Principat, representat al tomb del Consell Superior de la Justícia, el col·legi d'Advocats i la Cambra de Notaris. D'ells i dels restants grups parlamentaris i tothom qui ho vulgui, -no cal dir-ho ja que sempre hem estat oberts a totes les opinions-, rebrem i introduïrem tots els canvis i matisos que millorin la llei. L'actual tempo parlamentari ens permetrà, de ben segur, acollir aquestes propostes, treballant també per assegurar la seva aprovació, atès el moment avançat de la legislatura.

Aquest, i no altre, ha estat, amb tota humilitat, el nostre plantejament des de l'inici.

Per tot l'exposat, el Grup Parlamentari Demòcrata, impulsor de la iniciativa, votarà favorablement a la seva presa en consideració.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Per part del Grup Parlamentari Mixt, té la paraula el Sr. Jaume Bartumeu.

El Sr. Jaume Bartumeu:

Sí, gràcies.

La Proposició de llei que examinem té, d'entrada, una característica que jo diria que és gairebé idèntica, la característica, amb la Proposició de llei qualificada de protecció civil als drets a la intimitat, a l'honor i a la pròpia imatge: els inspiradors de la iniciativa, -els mateixos-, volen inscriure-la en el seu currículum.

Malgrat aquesta característica comuna hem analitzat el text abans de pronunciar-nos. Ho fem, ens pronunciem en el sentit de rebutjar la iniciativa pels motius que tot seguit expressaré.

L'exposició de motius d'aquest text segueix evidenciant que en aquesta sala hi ha algun il·lustre convençut que la història va començar amb la seva arribada al Consell General.

Des del primer paràgraf de l'exposició de motius es pretén així patrimonialitzar i monopolitzar una qüestió cabdal: l'elaboració del Codi civil. Una qüestió que mereixia i necessitava un ample acord polític i la participació de la societat civil. Abans, no després.

L'exposició de motius comença així dient que no fou fins al 20è aniversari de la Constitució, és a dir al 2013, l'any passat, que es va fer palesa la necessitat de seguir en el camí de la "regulació" del dret privat andorrà. Aquesta afirmació està totalment equivocada.

La necessitat de "regular" el dret civil, és a dir, fer, com en tots els països, un Codi civil, no apareix i ni es descobreix al 2013. Des de fa molts anys, moltes persones n'havien exposat la necessitat -i no sols verbalment- entre les quals distingits magistrats dels nostres tribunals i la majoria dels juristes nacionals.

En l'àmbit polític se'm permetrà recordar que en el meu discurs d'investidura, el dia 28 de maig del 2009 ja deia, i llegeixo: "*... per donar compliment al mandat de l'article 3.2 de la Constitució, hem d'impulsar l'elaboració d'un Codi civil. Esdevé urgent codificar tota la dispersa normativa civil d'aplicació a Andorra. És una tasca que serà llarga. Però cal començar-la. I ho farem en concertació amb els grups parlamentaris i amb la col·laboració del Consell Superior de la Justícia, escoltant el Col·legi d'Advocats i el Col·legi de Notaris.*"

Arribada l'onada taronja, aquella que ens ha portat unes altres formes i maneres de fer, es menysté el diàleg, la concertació i la col·laboració dels que

practiquen el dret cada dia i es margina els grups parlamentaris.

Els consellers de DA s'atribueixen el mèrit de ser els primers i els capdavanters de la regulació del dret, partint d'una mena de tabula rasa. Es creuen els pioners descobridors de la necessitat de regular el dret privat, descoberta, ens ho diuen, en el 20è aniversari de la Constitució. Volen ser els primers en el temps per que així els hi sembla que això els hi dóna una prioritat de decidir com ha de ser la regulació, d'escollir-ne el mètode i de donar-hi el contingut. Havent estat els primers a tenir l'idea a ells els corresponia el posar-la en execució, segons els seus criteris, i reivindicar-ne l'autoria. Emprar l'expressió "regular el dret privat" és mostra inequívoca de voler obviar de pronunciar el mot "Codi Civil" i així evitar donar raó a tots aquells que, abans d'ells, han volgut i volen avui encara el Codi.

La llei que es sotmet avui al Consell General conté una de les parts -llibres se sol dir en terminologia codificadora- del futur Codi Civil d'Andorra. Aquesta proposta de llei serà seguida -així ho van anunciar els consellers de DA de la Comissió parlamentària d'Interior i així ho confirma l'exposició de motius-, d'una llei sobre el codi de família, que és un altre dels llibres en què es divideix els codis civils. També conté part del títol preliminar que contenen els Codis i al qual es fa menció expressa en l'exposició de motius. Queda patent que s'està elaborant el Codi Civil mitjançant lleis separades i donant-li l'apel·latiu de "regulació del dret privat" per així potser es pensen escapar-se a les regles observades arreu d'Europa en l'elaboració dels Codis Civils.

L'elaboració d'un Codi sigui d'un sol cop en la totalitat, sigui per parts o llibres, ha estat una labor ingent i magna de la qual ningú s'ha sentit amb prou autosuficiència enlloc del món i del nostre entorn més proper. Tothom ha tingut la necessitat tècnica i política de mantenir una mínima modèstia per a cometre la tasca. A tot arreu s'ha suscitat un consens del conjunt de forces polítiques. S'ha confiat l'elaboració científica i tècnica a una pluralitat de persones de diverses branques de la ciència i de la pràctica jurídica, en un temps suficientment llarg per a la reflexió, discussió, intercanvi d'idees amb participació dels estaments socioprofessionals i de la societat civil. La història de la codificació a França i Alemanya -per parlar dels dos països que son exemples històricament, metodològicament i doctrinalment més importants- i a tots els altres països europeus que han codificat han seguit aquesta pauta.

Podem esmentar l'exemple de la veïna Catalunya. Quan fa anys es va començar a elaborar el seu Codi Civil, es va decidir fer-ho amb un disseny participatiu, plural, en un diàleg entre política,

tècnica i ciutadania, per etapes. En un horitzó temporal desproveït de presses i sense personalitzar en tal o qual persona o figura, sigui jurista, sigui polític. En una primera etapa, la Generalitat va crear un observatori del dret per a identificar les grans tendències del sentir de la població sobre el que calia legislar i el sentit en què calia fer-ho, per a suscitar debat entre professionals del dret i de tots els estaments socioeconòmics i de la societat civil. Després es crearen diverses comissions i subcomissions integrades per molts juristes catalans de diverses branques del dret, de diferents universitats, escoles de pensar i sensibilitats polítiques, que vénen treballant en comissions científiques i tècniques, amb subcomissions redactores per les diverses àrees del dret civil, llibres i seccions. Comissions i subcomissions que es vénen reunint periòdicament des de fa anys, anys, i que van generant debats, estudis, dictàmens i a la fi van proposant, en unitat de criteri científic, tècnic i sistemàtic, les successives redaccions que van sent presentades als decisors polítics catalans. Avantprojectes i projectes que, després del procediment parlamentari, acaben essent objecte de deliberació i votats per la representació política dels ciutadans. Així, tots els textos que a Catalunya van essent promulgats en matèria de successió i família, són una obra plural, participativa de diferents corrents tant de la filosofia i doctrina del dret, com de diverses sensibilitats socials.

Res de semblant s'ha fet -no cal que els hi digui- amb aquesta Proposició de Llei. Una sola persona amb la seva pròpia i única forma de saber, de pensar, de sentir, de percebre les coses, d'avaluar les situacions, de conceptuar les persones, de veure o no veure els riscos, de preveure o no els resultats, amb les seves creences filosòfiques, religioses, polítiques i socials, ha decidit de la manera com hem de viure nosaltres els andorrans i andorranes, en el país on ell no viu, i no ha hi fet ni tingut empresa, ni casa, ni herència, ni matrimoni, ni fills, ni ascendents, ni descendents. Qüestions i situacions que esmento no perquè estigui fent un discurs nacionalista sinó perquè totes aquestes qüestions són totes elles objecte del text que es presenta avui i que hauria de ser el reflex del voler de l'àmplia societat andorrana. Aquí ens han posat en mans d'un sol autor al qui han donat i ell ha acceptat, el paper, el rol del Justinià i del Napoleó del dret civil andorrà. Aquesta Proposició de Llei és fruit únic i exclusivament del que aquest redactor i un grup parlamentari o un grup del grup parlamentari que la presenta pensa, diu, escull i decideix amb la més gran contundència i, si em permeten, suficiència. És el que pensen i decideixen sobre el nostre dret i els nostres pares, fills, germans, esposes, vídues i béns. Es dicta el que s'ha de mantenir i el que s'ha d'innovar, sense perdre el temps en presentar ni pros, ni contres, ni avantatges, ni inconvenients. Ell escull quan s'ha de privilegiar o

minvar la llibertat dels causants en regir la seva successió i quan s'ha d'afavorir o restringir els drets dels successors. Es decideix, suprimeix, modifica radicalment institucions multiseulars que actualment a Catalunya -m'hi torno a referir- després de comissions de molts juristes, professors, magistrats, autors, catedràtics han declarat i el Parlament català ha mantingut. N'introdueix de noves de naturalesa, em sembla a mi, totalment contrària al nostre dret que a Catalunya, després de reflexió i discussions de molts juristes i de debat polític, no s'han introduït.

Ens talla falcídies i rebel·liàniques, ens modifiquen i inverteixen el tractament de la col·lació, s'introdueix la troncalitat i els testaments hològrafs, se suprimeixen donacions per causa de mort, la reserva binupcial, es canvia la successió testada i la intestada, s'introdueix i modifica de rel els pactes successoris. Es decideix quines tendències i directrius hem d'acollir i quines no. Es decideix de les fonts de dret, es decideix de tot, de manera contundent.

A Espanya, a Catalunya, a França hi ha juristes especialitzats en la metodologia legislativa; però aquí no ha calgut contrastar res amb ells. Hi ha tractadistes reconeguts arreu per les seves obres i ensenyaments acadèmics en la doctrina del dret, però ha estat innecessari de compartir amb ells les reflexions. Hi ha catedràtics, professors, estudiosos, doctors que estan al corrent del que es debat en el món de la ciència jurídica sobre cada una de les parts del dret civil, i de les successions en particular, que publiquen i debaten sobre la tendència de la filosofia del dret i de la política legislativa. No ha calgut pas que hi participin. Hi ha jutges i advocats andorrans - en tenim 400 que tenen el dret de participar en l'elaboració del dret del seu propi país- que han experimentat en la justícia del cas concret andorrà la funcionalitat o disfuncionalitat de les diferents institucions i figures del dret successori al llarg del temps i en l'actualitat. Tinguts a ratlla, se n'han assabentat ara pel Butlletí del Consell General, ara els consultaran.

Res de tot això han necessitat el redactor i els consellers de DA. Sembla que ho han considerat irrellevant davant de l'auto atribució del coneixement absolut del dret i de la nostra societat. I tot això ells sols i per davant d'ells sols, i els més de 400 juristes d'Andorra, repeteixo, no han pogut dir res, són tractats com els indígenes de les colònies d'abans.

Aquesta Proposició de Llei és a les antípodes d'allò que en l'exposició de motius diu que ha de ser: "una expressió de la voluntat social dominant democràticament expressada". Des de Barcelona s'ha avaluat definitivament el que és la voluntat social dominant dels ciutadans d'Andorra.

I el Govern què ens en diu de tot plegat? Doncs en el seu criteri, que sembla gairebé redactat amb el mateix puny i lletra de l'exposició de motius de la Proposició de llei, no hi troba res a dir. Ni una coma ni un accent.

En iniciar-se aquesta legislatura, abans del 20è aniversari de la Constitució en què la Proposició de llei situa -insisteixo- la percepció de la necessitat de la "regulació" del dret, havíem parlat bastantes vegades amb el president del grup parlamentari de la majoria a l'entorn de la necessitat, o no, d'un Codi Civil. Li deia que al meu entendre calia que, mitjançant un acord unànim de tots els grups parlamentaris (així s'evitava polititzar i voler capitalitzar la proposta), i en col·laboració amb el Govern, es decidís endegar els treballs de la codificació del dret privat, en un Codi Civil i un posterior Codi Mercantil.

Pensàvem i així li ho havíem exposat al president del grup de la majoria que seria bo començar nomenant una comissió restringida de juristes andorrans amb la missió, concreta i temporal, no pas de redactar ella mateixa cap Codi, sinó d'organitzar els treballs perquè es creés una comissió nombrosa i potent de juristes, exercint o no a Andorra, andorrans o residents i no residents; de diverses orientacions filosòfiques, doctrinals, socials, personals; qualificades en doctrina; pèrits i experts en metodologia codificadora. Es tractava que tots ells, treballant de manera pública i amb publicitat i transparència analitzessin dades, informació i jurisprudència i recollissin el sentir dels estaments socioprofessionals, socials, i de la societat civil, establissin les comissions d'anàlisi i redacció dels diferents llibres del Codi fins arribar a uns avantprojectes a sotmetre a discussió de tothom i finalment a unes pre propostes de llei a enviar al Consell General per a discussió.

Així els grups parlamentaris haurien pogut o podrien elaborar una proposta de llei tenint d'una banda uns texts i d'altra banda tota la informació sobre les motivacions de cada norma continguda en els texts de tal manera que el vot de la representació del poble, és a dir del Consell General, s'emetés amb coneixement ben ampli de la motivació i raó de cada cosa conservada, suprimida, modificada, corregida, canviada, millorada o innovada.

De cop i volta es vam assabentar per la premsa que quatre consellers de la Comissió d'Interior del Consell General havien decidit començar ells sols el Codi Civil per parts. Endegant-ne dues: el llibre de família i el llibre de successions, i que havien decidit encomanar-ne la redacció a una sola persona de Barcelona.

Arribo a la conclusió Sr. síndic.

El nostre grup parlamentari no participarà en aquesta operació de maquillatge legislatiu. No

votarem la presa en consideració d'aquesta Proposició de llei.

No serem tampoc partícips de la pantomima subsegüent.

Ni presentarem esmenes ni participarem en la Comissió Legislativa per a beneir ni que fos amb la nostra presència aquest simulacre de treball parlamentari.

Vostès n'assumiran la responsabilitat, nosaltres no volem ser còmplices del que considerem un frau intel·lectual.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Per part del Grup Parlamentari Socialdemòcrata té la paraula la Sra. Mariona González.

La Sra. Mariona González:

Gràcies Sr. síndic.

El dret de successions constitueix un dels pilars del dret civil de cada estat. Afecta a tots i cadascun dels ciutadans d'una comunitat i a la pròpia comunitat. I a més, ho fa d'una forma molt important.

La configuració del sistema successori d'un estat, influeix de forma cabdal no només en l'aspecte econòmic de tots els ciutadans sinó també en la pròpia persona i els seus projectes vitals. La seva regulació determina la forma en què les persones transcendeixen a l'acte de la seva mort, la continuació de la seva trajectòria vital, l'estructuració del concepte de continuïtat del patrimoni familiar i la garantia del respecte futur de la voluntat de cadascú.

El sistema de dret successori, conforma una part molt important de la nostra identitat com a societat i com a país.

El nostre dret de successions beu de la tradició ancestral i està profundament arrelat en la nostra societat. A la vegada, la seva regulació està dispersa en multitud de normes i textos del dret civil català antic -anterior al Decret de Nova Planta de 1714-, del dret canònic i del dret romà. El Costum també influeix de forma notòria en el nostre dret de successions.

Només la successió intestada i l'usdefruit vidual estan regulats en un text positiu i genuïnament propi d'Andorra: la Llei de reforma del Dret de Successions de 31 de juliol de 1989.

Totes són normes jurídiques anteriors a la Constitució de 1993.

Ha estat la Jurisprudència dels tribunals, especialment el Tribunal Superior de la Mitra i el

Tribunal Superior de Perpinyà -abans de la Constitució-, i el Tribunal Superior de Justícia després, la que ha anat concretant l'abast d'aquest nostre dret, dispers i antic.

És per això, que des del Partit Socialdemòcrata sempre hem pensat, des de fa temps, que cal treballar per a compilar i adaptar aquest dret de successions a la societat actual, als nostres dies.

És oportú realitzar aquesta tasca i és oportú fer-ho amb la redacció i aprovació d'una llei global de successions:

Perquè cal donar als ciutadans una seguretat jurídica en aquesta matèria. La dispersió de les normes que regulen el dret successori, la manca de cap compilació d'aquestes normes, l'antiguitat de la majoria d'elles, i moltes vegades, els dubtes que sorgeixen sobre la seva vigència, fan que sobre determinats aspectes successoris hi hagi una notòria inseguretat jurídica, a la qual cal donar solució.

Perquè l'actual dret de successions, és essencialment antic. Basat en la tradició, la qual cosa no és inherentment negativa, al contrari, però que cal adaptar als temps actuals i a la realitat social. La major part del dret successori, tal com està regulat, és acceptat i volgut per la nostra societat (la figura dels hereus com a continuadors de la persona del difunt, la protecció de determinats parents pròxims amb la llegítima, etc.). Però hi ha figures anacròniques i totalment en desús, com per exemple el testament atorgat davant rector, que en l'actualitat no tenen el sentit que tenien en temps pretèrits. I, sobretot, hi ha aspectes clarament inconstitucionals i que no són acceptables avui en dia: com la discriminació latent del cònjuge vidu front altres familiars no tan propers (amb especial greuge a la dona); la no equiparació de drets entre les persones que han conviscut en matrimoni i les que han conviscut en una unió estable de parella; la situació de convivència estable de parelles del mateix sexe; o la diferenciació entre fills biològics, adoptats o d'un vincle o doble vincle.

La regulació completa i global del dret de successions, partint de la base del nostre dret actual que no està codificat, constitueix una tasca molt complexa, en el sentit que:

Abasta multitud d'institucions o figures jurídiques, que requereixen una regulació precisa i detallada (per exemple: capacitat de testar, formes testamentàries, codicils, capítols matrimonials, institució d'hereu, limitacions per a testar, legítimes, quartes falcídies i trebel·liàniques, fideïcomisos, pactes successoris, successió intestada, dret aplicable i un llarg etcètera).

Hi ha multitud de possibilitats i enfocaments en la forma d'abordar cadascuna d'aquestes figures. Cal decidir quines es mantenen, quines se suprimeixen,

quines es modifiquen i si se n'han de crear de noves. Al nostre entendre, cal fer compatible tradició i modernitat.

Cal que la nova regulació funcioni tècnicament i que no es produeixin contradiccions ni llacunes importants; així com que no en resultin situacions socialment injustes o inadequades.

La complexitat i transcendència d'aquesta tasca fa que sigui del tot inadmissible la forma en què el Grup Parlamentari Demòcrata, amb la indubtable complicitat del Govern, han presentat aquesta Proposició de llei de successió per causa de mort.

En qualsevol estat democràtic, seria inversemblant i escandalós que l'elaboració d'un projecte de llei d'aquesta naturalesa, que va molt lligada amb un Codi civil, es portés a terme unilateralment per només un partit polític, per més que ostentés la majoria parlamentària, sense abans haver-lo estudiat i consensuat amb les altres formacions polítiques.

Calia una feina prèvia per a assolir consensos amplis amb les altres forces parlamentàries; calia realitzar prèviament a la redacció i presentació de la Proposició de llei, un estudi per part d'experts juristes, recopilant i ordenant les normes existents i les tendències jurisprudencials; calia cercar i analitzar les diferents alternatives de manteniment, modificació o supressió de figures successòries, estudiant conjuntament amb tots els grups parlamentaris els pros i els contres de cada opció. Calia, si s'esqueia, i crec que s'esqueia, traslladar el debat de determinades qüestions a la pròpia societat i especialment als professionals del dret nacionals.

El Grup Parlamentari Socialdemòcrata ha actuat gairebé... perdó el Grup Parlamentari Demòcrata ha actuat gairebé de forma clandestina, menystenint la resta de grups parlamentaris, menystenint a milers de ciutadans i ciutadanes i ens presenta ara una Proposició de llei sense possibilitat, en la pràctica, d'estudi, anàlisi i debat. Impossibilita *de facto* el necessari consens en aquesta matèria. Ha ignorat de forma imprudent, els treballs d'estudi i esforços de consens que en altres moments es van fer en altres lleis transcendents pel país i el conjunt dels ciutadans, com per exemple en el procés d'elaboració de l'actual Codi penal, el 2005.

L'exposició de motius de la Proposició de llei no és suficient per a entendre i poder analitzar el perquè de l'adopció en el text legal de determinades opcions que han pres. Cal una explicació més detallada i àmplia del perquè de les opcions que la Proposició de llei pren. No han tingut ni la deferència... ni la deferència d'acompanyar la Proposició de llei, que avui sotmetem a la seva presa en consideració, d'una memòria explicativa! Lamentablement això no és la primera vegada que passa en aquesta legislatura i no entenem com davant d'una llei tan important i transcendental com aquesta cauen en l'oblit, la

deixadesa o fins i tot la indiferència envers els membres de l'oposició d'un element vital perquè l'oposició pugui valorar el text.

El Grup Parlamentari Socialdemòcrata és decididament partidari de codificar i regular en un sol text legal el nostre dret successori, doncs entenem que és l'element necessari per a donar la seguretat jurídica que manca en aquesta matèria.

El Grup Parlamentari Socialdemòcrata és decididament partidari de modernitzar i adaptar a la realitat social el nostre dret successori, sense renegar de la nostra tradició, que constitueix signe de la nostra identitat com a país.

El criteri del Govern pel que fa a aquesta Proposició de Llei, com no podia ser d'altra manera, és positiu. Un criteri que Govern ha tramès a Sindicatura deu dies abans de que se l'hi acabés el termini per a fer-ho... Tant de bo sempre fos així. Però n'hi ha algunes que són realment lleis curtetes i que triguen... van fins el final.

Serà per donar-nos pressa? Que com tampoc no podia ser d'altra manera, lloa sense embuts, però amb arguments molt superficials, la bondat d'aquesta Proposició. Ens diu que *"...valora molt positivament aquesta iniciativa legislativa, adreçada a dotar l'ordenament jurídic andorrà d'una regulació simplificada, sistemàtica i moderna en matèria de successions."*

El Grup Parlamentari Socialdemòcrata, no està en condicions de poder valorar amb tanta claredat i donar suport amb tanta vehemència com fa el Govern el contingut d'aquesta Proposició de Llei. Estem totalment d'acord en què cal dotar al nostre ordenament, d'una regulació sistemàtica i moderna en matèria de successions, és una necessitat imperiosa. Ara bé, el nostre grup parlamentari no pot valorar com a positiu, tal com fa el Govern i la pròpia exposició de motius de la Proposició de Llei, el fet que es tracti d'una regulació "simplificada". Nosaltres volem i exigim que sigui una redacció -simplificada o no-, feta amb rigor jurídic, d'acord amb els paràmetres de modernitat, que reflecteixi el pensament dels andorrans i que tingui vocació de perdurar en el temps. I, sobretot, el que hauríem desitjat és que aquesta redacció s'hagués fet des del consens i el treball conjunt.

El Grup Parlamentari Socialdemòcrata, sense més informació, sense més temps d'anàlisi, sense més debat previ, no pot, per responsabilitat vers els ciutadans d'Andorra, emetre un criteri positiu incondicional a aquest Projecte de Llei. És per això que, censurant fermament el procedir del Grup Parlamentari Demòcrata, però també igualment per responsabilitat, votarem favorablement la seva presa en consideració.

Ara bé, tenint en compte el menys teniment a l'oposició a l'hora d'elaborar aquesta Proposició de Llei, no pretenguin ara venir amb presses per presentar i aprovar les esmenes en comissió. Sigui dit que treballarem amb l'esperança que el treball en comissió estigui marcat per un debat en què les nostres esmenes puguin ser acceptades per tal de poder introduir modificacions que permetin convertir aquesta Llei en un element regulador de les successions per causa de mort que, a més a més, pugui ser perdurable en el temps malgrat com l'han presentat.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Demanaria al Govern...

(Se sent una veu)

Per al·lusions. Sr. Baró.

EL Sr. Ladislau Baró:

Sí, em referiré... -i no ho comentaré perquè ja ho farà després la meua companya del grup parlamentari en la seva intervenció-, però com que el president del Grup Mixt s'ha referit explícitament a les converses que havíem tingut a inicis de legislatura, doncs bé, la veritat és que haig de reconèixer i, bé, estem parlant dels moments en els quals el Sr. Bartumeu era president del Grup Socialdemòcrata -i estem parlant dels moments anteriors a l'escissió-, vam estar valorant sobre la necessitat d'encarar tota la problemàtica al voltant de la renovació del dret civil.

Vam estar comentant, és cert, els diferents models que hi podia haver; un d'ells era el de donar-hi un gran contingut previ i fer un acord inicial del Consell de cara a fer una mena de procés constituent del nostre dret privat -aquesta era una opció-, que com molt bé ha explicat el Sr. Bartumeu amb tot luxe de detall doncs, anava acompanyada de tot un delicat i complex sistema de comissions i subcomissions, que havia de fer una feina preparatòria prèvia força dilatada; i hi havia l'altra opció, segurament més modesta, que era la de què els dos grups parlamentaris de l'època, -ara tres grups parlamentaris-, cadascú amb el seu respectiu suport tècnic poguessin participar en l'elaboració de la positivització del nostre dret privat.

El Sr. síndic general:

Sr. Baró, per al·lusions hauria de ser breu, sinó potser podria intervenir en la següent tanda.

EL Sr. Ladislau Baró:

A veure, si em permet Sr. síndic, acabo.

El fet és que entre que els dos models no hi va acabar d'haver discrep... acord, perdó, i finalment nosaltres el que vam fer una mica en compliment del nostre programa és modestament anar avançant en la positivització del dret privat. No és la primera vegada que es fa. Hi ha un important feix de lleis de dret de família que s'han desenvolupat amb unes característiques similars a les que ara molt modestament proposem nosaltres.

És tot Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

El Govern desitja intervenir...

El Govern declina intervenir...

Seria, doncs, el moment de noves intervencions per part dels grups.

Pel Grup Demòcrata, Sra. Sílvia Riva.

La Sra. Sílvia Riva:

Gràcies Sr. síndic.

Primerament, agrair el suport a la iniciativa del Grup Parlamentari Socialdemòcrata.

Entendre que pugui no haver agradat la fórmula però recordar-li i reiterar-li que igual que no s'ha fet mai, aquest cop en comissió hi haurà tot el temps i cap pressa per debatre les esmenes que s'hi puguin presentar.

Suposo que estarà d'acord la companya de comissió que en aquest cas no hi ha hagut presses en la comissió per poder tractar aquest i qualsevol altre tema que s'hi ha sotmès.

Quant al menys teniment pensem que no ha estat així, em remeto com ha dit el president al concepte d'humilitat. Nosaltres impulem una Proposició de llei que té per objecte una matèria i això ho enllaça una mica amb les remarques que ha fet el Sr. Bartumeu quan ell parla de Barcelona, Catalunya i mitja Europa nosaltres hem parlat d'Andorra; quan ell ha parlat de suficiència nosaltres hem parlat d'humilitat; quan ell ha parlat de dictats nosaltres hem parlat de propostes i, finalment, quan ell parla de codificació àmpliament codificació i reitera sobre la codificació nosaltres només hem parlat de successions.

Aquesta és la voluntat. Si aquesta regulació de les successions ha de servir perquè en un futur tingui lloc aquesta codificació, serem els primers que ens congratularem d'aquest fet i mostrarem tot el nostre suport en fer-ho, però que en cap cas voldria que aquesta Cambra tingués la impressió que qui ha

volgut pretendre codificar el dret privat que és un àmbit molt més ampli que inclou la família, les successions, els contractes, drets i obligacions i que, en cap cas apareixen en aquest text, i estendre la mà a què sempre hi haurà la col·laboració ja sigui de forma institucional o de forma real amb feina directa que trobarem la manera d'entendre'ns.

Però ara bé, si tothom creu que ho ha pogut entendre és la nostra voluntat doncs, dotar d'una forma més clara l'ordenament andorrà pel que fa a les successions.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Pel Grup Mixt, Sr. Bartumeu teniu la paraula.

El Sr. Jaume Bartumeu:

Gràcies Sr. síndic.

Bé, primer per constatar que floreixen ara noves actituds.

El president del grup parlamentari, el Sr. síndic em permeto opinar que ha fet bé de remarcar-li que no estava fent una manifestació per al·lusions sinó una intervenció que el Reglament situa en altres llocs. Però bé, ell ha parlat de modestament, la portaveu del grup en aquest debat ha dit que parlaven de humilitat, no ell ha parlat de modestament, d'humilitat, en parla la portaveu. Miri m'és igualment modestament que amb humilitat, el que és evident és que no ho han fet bé i no ho han fet bé perquè vostès en un tema que requereix un consens han forçat la porta. Bé doncs, és la seva lliure decisió però ara pretendre que obrirem la comissió i tranquils que aquí no ha passat res, podeu anar fent esmenes. No, és que no es tracta de fer esmenes. Aquesta és una Llei que el que necessita és una elaboració prèvia, com he dit, que hi participi la societat civil, que hi participin els professionals, que s'escolti tothom i que es vagi redactant. I, per altra banda, pretendre ara dir que no s'ha parlat de Codi civil, bé, hi ha hagut unes declaracions a la premsa dels membres de la Comissió Legislativa d'Interior del grup de la majoria en les quals, declaracions que són públiques, que estan a les hemeroteques, van dir que començaven l'elaboració del Codi civil per dues de les parts que són família i successions. I moltes gràcies per voler donar lliçons, abans el Sr. cap de Govern em volia donar lliçons d'elegància, ara la portaveu de DA em deu voler donar lliçons de dret parlant de què en el Codi civil hi ha obligacions i contractes i altres coses. Moltes gràcies, ja ho sabia! No estàvem parlant d'això.

Jo he dit que s'ha començat la casa per la teulada, ho mantinc, insisteixo, vostès s'han equivocat en un tema d'Estat.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Bé, si no hi ha més intervencions per part dels grups i vist el que s'ha manifestat aquí, obriríem un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Sr. secretari si vol procedir a donar lectura del resultat si us plau.

El Sr. Carles Enseñat:

Gràcies Sr. síndic.

24 vots a favor, 3 en contra.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

A la vista del resultat, es pren en consideració la Proposició de llei i, segons disposa l'article 104 del Reglament del Consell General, s'obre un termini de 15 dies per a poder-hi presentar esmenes que no poden ser de totalitat.

Abans de passar al sisè punt de l'ordre del dia, se suspèn la sessió durant 15 minuts.

Se suspèn la sessió.

(Són les 18.30h)

Es reprèn la sessió.

(Són les 18.52h)

El Sr. síndic general:

Es reprèn la sessió.

Passem al sisè i darrer punt de l'ordre del dia.

6- Examen i votació de la presa en consideració de la Proposició de llei qualificada de modificació de la Llei qualificada del matrimoni de 30 de juny de 1995 i de la Llei 14/2004, de 3 de novembre, qualificada de modificació de la Llei qualificada del matrimoni.

La Proposició de llei fou publicada en el Butlletí número 20/2014, del 7 d'abril. El criteri del Govern ha estat publicat en el Butlletí número 31/2014, del 5 de maig.

Intervé pel Govern, per llegir el criteri, el Sr. cap de Govern.

Teniu la paraula.

El Sr. cap de Govern:

Moltes gràcies Sr. síndic.

La modificació legislativa proposada té com a finalitat permetre que les parelles homosexuals puguin contreure matrimoni civil, possibilitat que actualment està reservada únicament a les parelles heterosexuales, segons l'article 1 de la Llei qualificada del matrimoni, del 30 de juny de 1995. La convivència com a parella de persones del mateix sexe basada en l'afecte s'ha incrementat, -cal dir-ho-, de forma notable en els darrers anys, i ha estat objecte d'un reconeixement i una acceptació creixent per part de la societat andorrana. Aquest canvi profund en la manera de conformar i reconèixer els diferents models de convivència, ha fet necessari establir un marc legal que permeti que les persones que escullen lliurement una opció sexual i afectiva amb altres persones del mateix sexe puguin desenvolupar la seva personalitat i els seus drets en condicions d'igualtat. La Llei 4/2005, del 21 de febrer, qualificada de les unions estables de parella, va omplir un buit legislatiu important, establint la possibilitat per part de les parelles tant homosexuals com heterosexuales, de formalitzar unions estables de parella, i regulant els efectes personals i patrimonials corresponents derivats d'aquestes unions. No obstant això, el règim jurídic aplicable a les unions estables de parella no correspon exactament al que s'aplica als matrimonis, concretament en diverses matèries, en matèria d'immigració, de nacionalitat i també de successions. Per aquest motiu, el Govern comparteix l'opinió expressada en l'exposició de motius de la Proposició de llei que ens ocupa, en el sentit que cal crear un marc normatiu de realització personal per a les parelles homosexuals, a través de l'establiment d'un vincle o unió que desplegui exactament els mateixos efectes jurídics que els del matrimoni civil, a fi de salvaguardar el principi d'igualtat consagrat a l'article 6 de la Constitució, tot plegat amb independència, -tot plegat amb independència-, de la denominació que es confereixi a aquesta institució.

Ara bé, no és menys cert que el text proposat entra en contradicció amb altres disposicions legals, i si s'aprova tal com està articulat, pot ocasionar problemes d'ordre pràctic i jurídic, en detriment del principi de seguretat jurídica. En efecte, l'article 3 de la Proposició de llei modifica la disposició final primera de la Llei 14/2004, de 3 de novembre, qualificada de modificació de la Llei qualificada del matrimoni, a fi de reformar, al seu torn, la redacció de l'article 75 de la Llei del registre civil, de l'11 de

juliol de l'any 1996, per tal d'establir una nova presumpció de paternitat i/o maternitat. Segons la nova redacció de l'apartat 1 de l'article 75 de la Llei esmentada, i cito: "*Es presumeix que l'infant concebut durant el matrimoni o unió estable de parella inscrita al registre civil, és també fill de l'altre cònjuge o parella estable. (...)*". D'aquesta disposició se'n desprèn que en el cas que un dels membres d'una parella homosexual tingui descendència mentre dura el seu matrimoni o la seva unió estable de parella homosexual, el fill pot ser inscrit com a fill d'aquesta persona i de l'altre membre de la seva parella. Tanmateix, el sistema d'inscripcions registrals previst als articles 73 i següents de la Llei del registre civil no preveu la possibilitat de registrar aquest tipus de filiacions. En efecte, s'estableix únicament que es pugui inscriure la maternitat i la paternitat d'un nadó, però no dues maternitats ni dues paternitats. Per tant, la modificació legal prevista a l'article 3 del text proposat no es podria materialitzar perquè no s'han previst totes les modificacions escaients i necessàries també dins de la Llei del registre civil.

S'ha d'afegir que, a criteri del Govern, caldria preveure també, expressament la possibilitat d'impugnar aquesta nova presumpció de paternitat i/o maternitat, en el cas que la persona concernida no desitgi que li sigui atribuïda, atès que la possibilitat d'impugnació únicament s'atorga als pares, en els casos de matrimoni o unió estable de parella composta per un home i una dona. Aquesta presumpció de paternitat i/o maternitat constitueix un canvi molt important en el nostre ordenament jurídic i, per tant, convé regular de manera detallada aquest tipus de filiacions, tenint en compte a més que versa sobre una matèria sensible com ho és la protecció dels drets dels progenitors biològics. Així doncs, atès que el text proposat no regula en detall aquests aspectes, en ressurt una vulneració, -pensem nosaltres-, del principi de seguretat jurídica.

D'altra banda, si el que es pretén és equiparar els drets de les parelles homosexuals i heterosexuales, a fi que les parelles homosexuals puguin adoptar, tal com es desprèn de l'exposició de motius, a la qual cosa el Govern es mostra conforme, les modificacions contingudes en la Proposició de Llei no serien suficients. En aquest sentit, l'article 2 de la Llei qualificada de l'adopció i de les altres formes de protecció del menor desemparat, del 21 de març de 1996, disposa que, i cito: "*L'adopció pot ésser demanada després de cinc anys de matrimoni o de convivència, per parelles estables heterosexuales.*" Per tant, la disposició addicional del text proposat, segons la qual tota disposició de rang igual o inferior que es refereixi al matrimoni civil s'ha d'aplicar amb independència del sexe dels seus components, no sembla que hagi de permetre eliminar, doncs, la prohibició legal vigent que pesa sobre les parelles homosexuals per poder adoptar. De fet, la redacció

genèrica d'aquesta disposició addicional fa pensar que no s'ha fet una anàlisi jurídica exhaustiva sobre les conseqüències concretes que les modificacions legislatives proposades poden tenir sobre altres disposicions legals, la qual cosa pot provocar, una vegada més, problemes pràctics i dubtes interpretatius de caràcter jurídic en el moment de l'aplicació del text normatiu, en el cas, evidentment, que s'aprovi.

En conclusió, la Proposició de Llei qualificada de modificació de la Llei qualificada del matrimoni, del 30 de juny de 1995, i de la Llei 14/2004, del 3 de novembre, qualificada de modificació de la Llei qualificada del matrimoni, tal com ha estat plantejada pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, si bé parteix, -diguem sincerament-, d'una voluntat lloable i pretén a priori oferir un marc jurídic a les parelles homosexuals equiparat al dels consorts d'un matrimoni civil, concretament en relació amb els efectes personals i patrimonials que en dimanen, la qual cosa el Govern comparteix, adopta tanmateix solucions normatives i empra una tècnica legislativa que pot generar contradiccions amb altres disposicions legals vigents i pot plantejar, per tant, problemes pràctics, -entenem-, i jurídics en la seva aplicació, sense d'altra banda resoldre, que entenem que és allò important, convenientment l'equiparació dels drets de les parelles homosexuals i heterosexuales en matèria d'adopció, qüestió aquesta darrera que el Govern creu que hauria de ser solucionada en sentit afirmatiu, però de forma, -això sí-, clara i taxativa als efectes, evidentment, tal com he dit en la meua intervenció, d'evitar dubtes interpretatius.

Aquest és el parer del Govern sobre la proposició que ens ocupa en aquests moments.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Intervé ara per presentar la Proposició de Llei, en representació del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, la Sra. Mariona González.

La Sra. Mariona González:

Moltes gràcies Sr. síndic.

Hi havia una vegada dos nens que eren amics inseparables. A un nen li agradaven les noies i a l'altre li agradaven els nois. El primer dia de classe el professor els hi va preguntar si els hi agradaven els nens o les nenes. Ells es van quedar molt sorpresos perquè mai s'havien fet aquesta pregunta. Què deu voler el professor es van preguntar? Al cap d'una estona el professor els va posar en dos aules diferents i ja mai més es van tornar a veure. Un exemple fictici, naturalment. Un cas extrem, segurament.

Però en definitiva d'això és del que venim a parlar avui: si volem una Andorra que discrimina o volem una Andorra on tothom tingui els mateixos drets. L'elecció pels socialdemòcrates és ben senzilla perquè com deia Aristòtil: "L'únic Estat estable és aquell en el que tots els ciutadans són iguals davant la llei". Estem legislant la igualtat dels ciutadans i de la igualtat de drets. De la igualtat de tots. No de la majoria.

I és que avui debatem si es pren en consideració la Proposició de llei qualificada de modificació de la Llei qualificada del matrimoni, del 30 de juny de 1995, i de la Llei 14/2004, del 3 de novembre, qualificada de modificació de la Llei qualificada del matrimoni presentada pel nostre grup parlamentari. Un text que reconeix el matrimoni civil entre persones del mateix sexe. Un text que respecta les nostres institucions i respon al mandat constitucional de la defensa i el respecte a la igualtat de les persones sigui quina sigui la seva condició sexual. Estem sens dubte davant d'un dia crucial perquè el Consell General pot superar la barrera de la discriminació. Amb aquesta Proposició de llei entrarem de ple en el segle XXI pel que fa al reconeixement de drets humans. Donarem un pas més cap a la modernitat i la dignitat de la nostra societat.

Els socialdemòcrates creiem que la societat andorrana és suficientment madura no només per afrontar aquest debat sinó per donar el sí a la presa en consideració i posterior aprovació d'una proposició de llei que compta amb el suport de la voluntat popular del nostre poble. Una prova en són les 2.828 signatures a favor del matrimoni homosexual recollides pels quatre advocats Manel Pujadas, Maite Bourgeaud, Jean Michel Rascagneres i Maitena Manciet. Quatre persones a les que vull agrair la feina de conscienciació social que han dut a terme al voltant d'aquesta qüestió. Una tasca solidària i enèrgica que ha resultat clau en aquest procés necessari d'enderrocament d'una discriminació.

Cal recordar que el poble andorrà es donà a si mateix un marc de garanties recollit a la seva Constitució de 1993, en la que, amb encert, es va declarar la igualtat de tots els ciutadans i la prohibició de discriminació per qualsevol condició personal, obligant als poders públics "a crear les condicions per tal que la igualtat i la llibertat dels individus siguin reals i efectives". Així mateix la Carta Magna disposava que "la llei regularà la condició civil de les persones i les formes del matrimoni."

Aquesta Proposició de llei és un acte de profund respecte de la Constitució Andorrana i envers tots i cadascú dels ciutadans, la igualtat dels quals davant la llei, sigui quina sigui la seva condició, correspon al legislador desplegar i assegurar.

La tan estimada com estimable tradició andorrana no ha estat mai ni pot ser un obstacle a l'evolució que permet i obliga al legislador a adaptar les lleis als nous temps i a les noves mentalitats del poble andorrà i del nostre Coprincipat, immers com està en la moderna comunitat internacional de la qual fa part.

De fet, la tradicional adaptabilitat del nostre poble ha estat sempre una eina fonamental del progrés d'Andorra i constitueix una de les qualitats que han permès fer del nostre petit país un gran país que creix a mesura que va desenvolupant mecanismes per a garantir el respecte dels drets humans i la permanència de la Justícia. Per tant, avui hem de decidir si volem fer un pas endavant o un pas enrere en el progrés d'Andorra.

Els poders públics, entre ells i principalment el Consell General, han de complir el mandat constitucional garantint la igualtat i adaptant les lleis a les noves circumstàncies per tal de fer desaparèixer seculars desigualtats que recents resolucions dels tribunals nacionals i internacionals han posat de relleu i han condemnat.

Per tot plegat, ara correspon al poble andorrà, ara ens correspon a tots nosaltres, conselleres i consellers generals, enderrocar una altra barrera i permetre que totes les persones, amb independència de la seva condició sexual tinguin accés a la institució civil del matrimoni i en ella puguin fer una vida en comú basada en l'afecte i mútua protecció.

Si em permeten, deixin-me exposar breument els antecedents que ens han portat a aquesta Proposició de llei.

Seguint el mandat constitucional i atenent la realitat andorrana, composta per persones de diferents creences i situacions personals, en data 30 de juny de 1995 es va aprovar per unanimitat la Llei qualificada del matrimoni que regulava el matrimoni civil entre persones de diferents sexes així com la seva dissolució. Aquesta condició, que en aquell moment va ser un pas històric, era comuna en tots els ordenaments jurídics.

L'any 2005 en aplicació del principi constitucional d'igualtat jurídica i prohibició de discriminació, el Consell General va regular legalment les unions estables de parella compostes per persones d'igual o diferent sexe. Aquesta llei qualificada va representar una reacció sensible al canvi social andorrà i internacional i va tenir el gran mèrit d'enderrocar algunes barreres de discriminació per raó de la condició o opció sexual de les persones.

Tot i que la regulació de les unions estables de parella va representar en el seu dia un gran pas, és una realitat que matrimoni i unió estable de parella constitueixen dues institucions diferents, amb diferents conseqüències jurídiques.

I avui s'evidencia desigual i discriminatori el fet que solament una part de la població andorrana, la de condició heterosexual, pugui optar a ambdues formes d'unió personal. Mentre que altra part de la ciutadania té vedat l'accés al matrimoni.

També cal tenir molt present que des de l'aprovació de la Llei qualificada del matrimoni, -ja fa quasi dues dècades-, i de la Llei qualificada de les unions estables de parella, -fa nou anys-, els països més evolucionats del nostre entorn sociopolític, i en concret els nostres més propers veïns, en un clar avanç vers la igualtat, han obert el matrimoni civil a les persones del mateix sexe.

Dit això, també m'agradaria destacar que ens hagués agradat que aquesta Proposició de llei l'haguéssim presentat conjuntament els tres grups parlamentaris representats en aquesta Cambra. Però el consens no ha estat possible per la manca de voluntat política del Grup Parlamentari Demòcrata que s'amaga darrere un argument lligat amb la nomenclatura de la paraula matrimoni i un suposat conflicte institucional amb el nostre copríncep episcopal. Un argument insostenible que cau pel seu propi pes com exposaré tot seguit.

I és que confiem que el que ha sortit a la premsa els darrers dies no es confirmi. Sembla que DA vol presentar un text alternatiu pràcticament similar al que avui prendrem o intentem que es prengui en consideració però sense que la unió de persones del mateix sexe sigui considerada com un matrimoni. Desitgem que això no sigui així i que el grup parlamentari confirmi l'opinió favorable a la presa en consideració d'aquesta Proposició de llei tal i com ha fet el Govern en el seu criteri sobre aquest text legislatiu. I cito literalment: "el règim jurídic aplicable a les unions estables de parella no correspon exactament al que s'aplica als matrimonis, concretament en matèria d'immigració, de nacionalitat i de successions. Per aquest motiu, el Govern comparteix l'opinió expressada en l'exposició de motius de la Proposició de llei que ens ocupa, en el sentit que cal crear un marc normatiu de realització personal per a les parelles homosexuals, a través de l'establiment d'un vincle o unió que desplegui exactament els mateixos efectes jurídics que els del matrimoni civil, a fi de salvaguardar el principi d'igualtat consagrat a l'article 6 de la Constitució". Esperem doncs que el Grup Parlamentari Demòcrata no entri de nou en contradicció amb els arguments exposats pel Govern de DA.

No obstant això, aquesta probable contradicció entre el Govern i el grup parlamentari que li dona suport només és una anècdota davant l'empara que pretenen fer els demòcrates per justificar el vot negatiu a la presa en consideració d'aquesta Proposició de llei. Entenem que els hi preocupin les

institucions i la figura dels coprínceps. A nosaltres també ens preocupen però abans que les institucions estan les persones i els seus drets ja que sense persones i drets les institucions no tindrien sentit d'existència. Dit sigui de pas que curiosament no es preocupen tant per l'opinió dels coprínceps quan aproven lleis que representen importants retallades de drets socials.

Alguns pensen, -i altres ho volen fer creure-, que l'aprovació del matrimoni igualitari pot portar el nostre país al desastre que identifiquem amb la renúncia del copríncep episcopal, però això no és pas cert.

En general la lluita pel respecte als drets humans, per la dignitat i la igualtat dels éssers humans, mai no pot representar un perill per a les institucions d'un país democràtic.

Tal i com deien en un article a la premsa els quatre advocats impulsors de la recollida de signatures que abans citava, i lleigeixo: "referint-nos al nostre país en particular, la resposta és la mateixa: quan el que es pretén és posar fi a apartheid, quan es tracta de respectar drets humans, quan la Constitució andorrana consagra que totes les persones són iguals davant la llei i que ningú no pot ésser discriminat per raó de naixement, raça, sexe, origen, religió, opinió, o qualsevol altra condició personal o social, aleshores les nostres institucions, totes sense excepció, solament poden i han de fer una cosa: aplicar els preceptes constitucionals, caminar amb els ciutadans i fent fer possible que la igualtat i la llibertat dels individus siguin reals i efectives en compliment escrupolós de la nostra Carta Magna".

Que els mateixos drets tinguin dos noms diferents és grotesc i absurd.

Si us plau senyores i senyors consellers de DA els hi demano que es defineixin d'una vegada i parlin obertament de la qüestió sense embuts. Si no hi ha cap mena de discrepància en reconèixer els mateixos drets a les unions entre gais i lesbianes votin favorablement a la presa en consideració d'aquesta Proposició de llei. Si no és així, diguin sense por que volen mantenir la discriminació. No passa res. Però si us plau els hi demano que per honestedat no s'amaguin amb excuses de nomenclatures i problemes tècnics perquè se'ls hi veurà el llautó.

Com es pot dir a un mateix contracte de formes diferents en funció de si els personatges són un home i una dona o dos homes o dos dones? Pensin-ho bé. Això jurídicament és una barbaritat.

Recollint novament un article de premsa dels mateixos advocats, algunes persones pensen que la paraula matrimoni s'hauria de reservar per al matrimoni canònic, sacramental. La paraula matrimoni es va començar a utilitzar a l'edat mitjana per legitimar els fills que tenia una dona.

Evidentment el mot ja ha perdut el seu significat perquè, per començar, ja no es pot parlar de fills il·legítims, sinó de fills extramatrimonials. I avui dia el matrimoni és únicament l'expressió de l'amor que uneix dues persones.

A més, fa més de cent anys que arreu del món s'anomena matrimoni, -i no unió civil o una altra denominació-, al matrimoni civil contret davant funcionaris civils.

Si heterosexuales i homosexuals signen el mateix contracte civil -i no ens cansarem de subratllar-ho- de mútua protecció amb idèntiques exigències i efectes, de cap manera es pot anomenar matrimoni al que contrauen els uns i designar amb una paraula diferent al que contrauen els altres. És una qüestió de pura congruència. Cal anomenar igual el que és igual i així donar el mateix nom a la mateixa realitat que es descriu, si volem conservar la claredat de la llengua i del concepte. I perquè la igualtat no deriva del sexe de les persones, sinó dels drets i obligacions que se'n desprenen del seu compromís públic.

A més, la paraula matrimoni gaudeix d'un reconeixement social que no podria igualar-se amb una altra paraula nova (més "exòtica" i expressa per a "persones diferents"...). Si inventéssim una paraula nova, continuaria havent-hi discriminació.

En aquest punt també m'agradaria afegir que resulta sorprenent que el Govern hagi obviat en el seu criteri la qüestió de la denominació del matrimoni civil per a tothom, qualsevol que sigui el sexe dels seus contraents. Els socialdemòcrates pensem que hauria estat desitjable i aconsellable un pronunciament explícit sobre una qüestió que ha deixat de ser sensible per la societat andorrana, tal i com reconeix l'executiu en el mateix criteri.

Perquè si la igualtat de drets i obligacions pels qui comparteixin afectes, convivència i compromisos és un fet ja adquirit i admès pel propi Govern, la seva denominació n'era la conseqüència jurídica lògica, coherent i congruent; o almenys semblava que ho havia de ser.

Davant d'aquesta situació, es plantegen tot un seguit de qüestions que cal encarar i resoldre: la primera és la d'unitat de definició perquè un mateix institut jurídic requereix una mateixa designació per poder-lo identificar; la segona és la de previsibilitat de dret perquè les persones concernides han de saber i poder preveure que un determinat nom comporta els mateixos drets i obligacions.

El de congruència legislativa perquè denominar de maneres diferents una mateixa institució legal afegeix dificultats a la seva aplicació pràctica i portarà cap a un caos legislatiu al que es veurà abocat el legislador per canviar la denominació de lleis vigents almenys des del 1995.

I de la tradició institucional perquè els mateixos drets i obligacions s'han designat des de temps immemorials amb la mateixa denominació; els casats ho són perquè han contret matrimoni, arreu i en totes les civilitzacions conegudes en el decurs de la història i fins i tot al diccionari de la llengua catalana.

En definitiva, el nom també contribuirà a la seguretat jurídica que pregona i pretén el criteri del Govern, i evitarà els problemes pràctics i els dubtes interpretatius als quals es refereix recurrentment. Lamentem el silenci del Govern de DA en un tema tant fonamental. És obvi que no s'han volgut mullar i ha quedat en evidència la valentia que tant pregona de manera recurrent en els seus discursos el propi cap de Govern.

No neguem que aquesta Proposició de llei pugui tenir algun problema pràctic o algun dubte interpretatiu però són qüestions que creiem fermament que es poden resoldre en el treball en comissió legislativa i es poden millorar via esmenes. Però en cap cas són arguments suficients per negar la presa en consideració d'aquest text.

El reconeixement de drets no n'entén de problemes tècnics. Aquets petits obstacles són fàcilment superables si existeix una veritable voluntat i valentia política per part de la majoria parlamentària que decideix en aquesta Cambra. I vostès, senyores i senyors consellers de DA ho saben perfectament.

Vull recordar novament que la Constitució ens obliga a no discriminar i reservar el matrimoni civil solament a les parelles de diferent sexe i negar-lo a les persones del mateix era, és, una discriminació contrària a la nostra Carta Magna i una vulneració dels drets humans.

Només tenim l'opció del SÍ al matrimoni civil sense discriminació per raó de sexe perquè és un dret dels ciutadans que no perjudica ningú, perquè és respectar el precepte constitucional andorrà, perquè té el suport de l'Alt Comissariat pels Drets Humans de l'ONU, perquè no atempta contra l'ordre públic andorrà com ho han establert els nostres tribunals i perquè és una realitat jurídica que es va imposant als països més civilitzats del món: França, Espanya, Portugal, el Regne Unit, els Països Baixos, Bèlgica, Dinamarca, Noruega, Suècia, Canadà, els Estats Units, Sud-àfrica, l'Argentina, el Brasil...

Esperem, confiem i desitgem que la resta de grups parlamentaris doni suport a la presa en consideració d'aquesta Proposició de llei. El poble ens està demanant tirar endavant aquest canvi. El món ens està mirant i no s'entendria que no es doni suport a una iniciativa política que té com a únic objectiu defensar la igualtat de drets entre les persones. No podem tancar els ulls a les reivindicacions de les ciutadanes i ciutadans d'Andorra.

Encara mantenim l'esperança de què la majoria parlamentària recordarà que legislem per a tots, no per la majoria.

En conclusió, apel·lo a la responsabilitat personal de cadascuna i cadascun dels consellers generals que avui estan presents en aquesta Cambra per votar SÍ a la presa en consideració d'aquesta Proposició de llei. Avui votem per gaudir d'una societat en la que els nostres fills no pateixin cap discriminació per la seva condició sexual. Cada vot en contra no és un vot en contra al Grup Parlamentari Socialdemòcrata, és un vot a favor a la discriminació. Insisteixo que el que avui votem és molt simple: si volem una Andorra que discrimina o volem una Andorra on tothom tingui els mateixos drets.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pel Grup Parlamentari Mixt té la paraula el Sr. Gerard Barcia.

El Sr. Gerard Barcia:

Gràcies Sr. síndic.

El Grup Parlamentari Mixt, obert a totes les circumstàncies de convivència, és favorable a què les parelles homosexuals també puguin unir-se en matrimoni civil.

I, atesa la igualtat d'afecció en el si de la parella, idèntica a la de les parelles heterosexuales, és evident que la unió entre persones d'un mateix sexe també ha d'anomenar-se matrimoni.

Si es volgués designar d'una altra manera pel sol fet de produir-se entre persones d'un mateix sexe, s'afectaria negativament el dret a la igualtat per raó d'una tendència sexual, i es vulneraria així greument l'article 6 de la nostra Constitució.

La Llei que reconegui el matrimoni homosexual ha de tenir com a principi rector l'absolut respecte a les persones, a la seva orientació sexual i a l'absència de discriminació, tot donant la suficient seguretat jurídica.

Al nostre entendre, però, hauria d'anar més enllà que el simple calc contingut als tres articles plantejats pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, sobretot perquè en no poder existir procreació biològica de la parella homosexual, aquest aspecte mereix una regulació més aprofundida que la proposada.

Consegüentment a l'exposat, el Grup Parlamentari Mixt estaria disposat a formular les necessàries esmenes constructives perquè pogués prosperar amb qualitat la Proposició de llei qualificada de modificació de la Llei qualificada del matrimoni, de

30 de juny de 1995 i de la Llei 14/2004, de 3 de novembre, qualificada de modificació de la Llei qualificada del matrimoni.

El Grup Parlamentari Mixt votarà favorablement la seva presa en consideració

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata té la paraula el Sr. Ladislau Baró.

EL Sr. Ladislau Baró:

Moltes gràcies Sr. síndic.

Ens toca ara examinar i debatre sobre la presa en consideració de la Proposició de llei qualificada de modificació de la Llei qualificada del matrimoni de 30 de juny de 1995 i de la Llei 14/2004, de 3 de novembre, qualificada de modificació de la Llei qualificada, presentada pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata.

El text proposat pretén modificar la vigent normativa reguladora del matrimoni civil per tal que les persones del mateix sexe puguin acollir-se a aquesta institució. La iniciativa sembla originar-se, però pot tenir d'altres orígens, però s'origina sens dubte en part amb aquest, en la demanda expressada per alguns col·lectius ciutadans que han decidit impulsar canvis normatius en aquest àmbit. En definitiva, la iniciativa planteja obrir el procés d'equiparació de drets entre les parelles formades per persones de diferent sexe i les parelles formades per persones del mateix sexe. I ho fa a partir de l'aplicació de la denominació matrimoni a la formalització de les dues modalitats d'unió. Certament aquesta és una via per a obrir el procés, encara que no l'única, almenys segons el nostre criteri. Ens explicarem més endavant en relació a aquesta qüestió.

Un dubte que li vull aclarir, Sra. González. El nostre plantejament, com el seu certament, i vostè tenia dubtes sobre això, comporta un pas endavant. El que passa, és que és un pas que serà donat d'una manera diferent a la que vostès plantegen. I d'altra banda, i m'avanço una mica al que acabaré dient, també li confirmo els seus temors, plantejarem... ja hem plantejat, millor dit, a tramitació parlamentària, un text alternatiu per intentar trobar solucions, no diré idèntiques, però sí similars a les que vostè planteja. Per tant, li confirmo els seus temors en aquest sentit, i la tranquil·litzo en el sentit que anem a fer un significatiu pas endavant.

Ens volem referir, també, al fet que el text que ara examinem inicia en efecte el camí cap a l'equiparació de drets que esmentàvem fa un moment però, també

convé remarcar que aquest camí no el recorre en la seva totalitat, tot i que té vocació de fer-ho, però no recórrer en la seva totalitat. Aquest fet o aquesta mancança si es vol, queda abastament argumentat en el criteri expressat pel Govern en relació a aquesta Proposició de llei. Hi ha tot un seguit d'àmbits legislatius que queden afectats si es vol treballar en la direcció de l'equiparació de drets esmentada, com ara, i sense voluntat de ser exhaustius, l'àmbit successori, la regulació de les adopcions, diferents qüestions registrals i de nacionalitat, així com determinats aspectes de dret internacional privat, alguns d'ells, no tots, però alguns d'ells vinculats a la qüestió de les adopcions internacionals. D'aquesta manera, pensem que hauria tingut més sentit tractar aquestes qüestions en el marc més global d'un procés de refosa, sistematització, renovació i ampliació del nostre dret de família. I no em vull ara atansar a la polèmica sobre la manera en què hem de continuar desenvolupant el nostre dret privat, ja hi ha hagut abans, doncs, una part del debat sobre la Llei de successions destinada en aquesta matèria. Però sí que adverteixo, senyores i senyors consellers, que no descartem perseverar en aquest plantejament; millorar el que calgui millorar, però no descartem perseverar en el mateix, al contrari, volem aprofitar aquest debat per expressar la nostra voluntat de continuar treballant durant el que queda de legislatura en aquesta direcció, arribant, evidentment, fins allà on es pugui i sense forçar la màquina de la tramitació parlamentària, perquè els temes són prou rellevants quan ens referim al desenvolupament del dret privat. Aquesta voluntat, la de continuar amb aquest desenvolupament, va ser expressada en el seu moment als promotors formals de la iniciativa, vull entendre que també als promotors convençuts, sé que ho són, de la iniciativa parlamentària que ara examinem, però no va ser recollida per motius diguem-ne d'impaciència, -legítima d'altra banda, tampoc no vull pas dir-, però una cert impaciència sí que la vam detectar a l'hora d'introduir en l'ordenament jurídic la noció de matrimoni civil aplicada a la formalització d'unions entre persones del mateix sexe. Nosaltres proposàvem una cosa més àmplia, hi va haver una impaciència molt clara per anar a regular aquest sector concret del nostre dret privat. És una decisió ben legítima, insistim, la del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, però no del tot compartida des del Grup Parlamentari Demòcrata; aquesta discrepància que els hi acabo d'expressar, es fonamenta en dos motius: el primer, ja expressat, se sustenta en la nostra consideració sobre la bondat de tractar la qüestió de l'equiparació de drets des d'una forma més global, en el marc de la renovació del nostre dret de família; el segon motiu, potser més difós però igualment vàlid està vinculat a l'anterior també: hi ha moltes altres qüestions sobre les que el dret privat

andorrà necessita un procés de modernització, moltes altres qüestions, i molts altres aspectes que requereixen una reflexió sobre eventuais necessitats en matèria d'equiparació de drets entre ciutadans. I entenem que fora molt millor tractar totes aquestes qüestions de forma conjunta.

Dit això, farem ara esment a la qüestió del nom que ha de regir la formalització de la unió entre persones del mateix sexe. Es tracta del ja una mica famós debat sobre el nominalisme al qual ens hem referit en altres ocasions. La nostra opció es basa, i ja ho hem avançat, doncs, en algunes compareixences públiques amb els mitjans de comunicació, en la denominació d'unio civil. Una opció que, entenem, permet amb eficàcia que l'estat civil de les persones de diferent sexe que han contret matrimoni i el de les persones de mateix sexe que formalitzin la seva unió pugui ser idèntic, fins al punt que es pugui dir amb fonament, tant dels qui han contret matrimoni com dels qui han formalitzat la unió civil, que estan casats. A partir d'aquí, i una vegada constatat que la nostra opció pel que fa a la denominació és substancialment diferent de la que proposa la Proposició de llei que ara examinen, ens toca ara expressar, ja ho he avançat una mica al principi, que optarem per rebutjar la presa en consideració de la referida Proposició. Perquè el seu, senyores i senyors del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, és un text que és fonamenta sobretot en la identitat nominal. D'aquesta manera, la discrepància del nostre grup parlamentari en relació a aquesta qüestió medullar del seu text justifica la no presa en consideració del mateix per part nostra.

No interpretin, senyores i senyors del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, i senyores i senyors consellers, aquest posicionament com l'expressió d'una voluntat dilatòria, com una presumpta intenció d'ajornar el debat. Els més de tres anys que portem de legislatura hem pogut acreditar de manera feaent que ni el grup parlamentari ni el Govern de Demòcrates per Andorra amaguem el cap sota l'ala davant dels diferents temes que puguin sorgir, per complexos que siguin. I per tal d'esvair qualsevol dubte sobre aquesta eventual i negada voluntat dilatòria hem entrat a tramitació parlamentària aquest matí un text que acredita la nostra voluntat d'encarar la qüestió. El nostre text, com el seu, també és senzill; senzill però clar. En ell es proposa una modificació de la Llei qualificada del matrimoni civil, que es declara a partir d'ara, o es declararà si el nostre text prospera, es declararà en tot aplicable a la unió civil, llevat del seu títol III de la vigent Llei qualificada del matrimoni, que fa referència al matrimoni canònic; i aquesta aplicabilitat que proposem s'establirà sense necessitat de referències o remissions explícites a la vigent Llei, tal com es proclama o es proclamarà, de fet ja es proclama en el text que hem entrat a tramitació parlamentària.

Permetin-me molt breument avançar el contingut de l'apartat 2n de l'article 1 del text que proposarem: "dues persones del mateix sexe -comença la citació- tenen dret a casar-se, mitjançant la formalització d'una unió civil entre elles, amb els mateixos efectes que el matrimoni, i a fundar una família". Qui pot discutir que aquesta disposició estableix jurídicament una ferma i inequívoca voluntat d'evolució del nostre dret privat en matèria d'equiparació dels drets de les parelles homosexuals en relació al de les parelles heterosexuales? Qui pot, d'altra banda, discutir que l'aplicació a les futures unions civils en la vigent Llei del matrimoni civil no constitueix un pas decisiu en l'equiparació de drets?

Pensem que la resposta a aquestes dues qüestions és diàfana però evident.

Permetin-me també avançar un segon aspecte que contempla el text presentat a tràmit avui pel nostre grup parlamentari: el d'obrir la porta a l'adopció per part de les parelles unides civilment. D'acord amb el que estableix l'article 3 de la Llei qualificada de l'adopció i de les altres formes de protecció del menor desemparat, del 21 de març de 1996. Una via, certament la que proposem, no idèntica a la que poden emprar les parelles heterosexuales, casades o no, però que permet que permetrà que els units civilment puguin completar l'adopció com a parella. Aquest és també un avenç força significatiu en relació a la situació jurídica actual.

Senyores i senyors consellers, la societat andorrana és plural i diversa, les qüestions que estem tractant són controvertides i generen debat entre els ciutadans, no només en el nostre país sinó també en els països del nostre entorn.

El nostre grup parlamentari, també plural i divers com la pròpia societat i alhora capaç de recollir la pluralitat de la societat, opta davant d'això per un plantejament no maximalista però sí clarament de progrés, de progrés gradual i expressat en etapes. Entenem que això ha de ser així per dues raons: la primera, per no trencar els equilibris i consensos socials que cal articular al voltant d'un tema avui força sensible per una opinió pública, insisteixo, plural; i la segona, perquè com hem comentat anteriorment la complexitat jurídica de la qüestió fa que el tema únicament pugui ser tractat de manera prudent i evolutiva.

En definitiva, cal dir que compartim bona part de l'esperit que impulsa la iniciativa que ara examinem, per això i en base als arguments anteriorment exposats, senyores i senyors del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, els demanem que no entenguin la no presa en consideració del text que proposem com un rebuig al procés d'equiparació de drets entre les diferents modalitats de parelles. Les nostres discrepàncies es fonamenten, d'entrada i com s'ha explicat, en la qüestió del nom, per vostès

fonamental, que cal atribuir a la formalització de les diferents modalitats de parelles així com també es fonamenten les nostres discrepàncies en la necessitat irrenunciable per part del nostre grup parlamentari, de situar la modificació legislativa en l'àmbit que ens ocupa dins del marc d'un procés gradual i progressiu.

Pel que ja he expressat en diferents ocasions al llarg d'aquesta intervenció, a veure... el procediment... estem en una proposició de llei, per tant, estem tractant la presa en consideració, si estiguéssim en un tràmit legislatiu en forma de projecte de llei es podria venir a dir que presentem una esmena a la totalitat amb un text alternatiu -ho hem fet doncs, entrant un text al matí- però, amb el sentit de què voldria matisar que l'esmena a la totalitat que vindria donada si això fos un projecte de llei ha de quedar matisada pel fet de què el text que intentem plantejar més que alternatiu intenta ser complementari o intenta arribar en bona part als mateixos objectius que vostès proposen simplement per una via que nosaltres entenem més gradual, més possibilista i més adaptada a les necessitats actuals de la societat andorrana.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Demanaria al Govern si desitja intervenir...

Alguna altra intervenció per part d'algun grup...

Sra. Mariona González.

La Sra. Mariona González:

Gràcies Sr. síndic.

Miri Sr. Baró, no li puc amagar que estic decebuda... Segurament serà pel meu caràcter optimista o perquè crec que l'esperança és l'últim que s'ha de perdre, no? I no serà pas perquè a aquestes alçades de la legislatura ja hauria d'estar acostumada a les seves negatives quan es refereix a la defensa dels drets i les llibertats de les persones -ja hauria d'estar acostumada, però... miri! He tornat a caure, un altre cop, i de veritat que estic decebuda.

Canviar el nom de "matrimoni civil" per les "parelles homosexuals", com ara acaba vostè de dir que acaba d'entrar una proposició de llei aquest matí, per unió civil, per a nosaltres no té cap sentit.

Ara, ens volen crear un caos amb una denominació diferent de dos contractes que són exactament iguals i idèntics, o ho haurien de ser.

Un criteri contrari com el seu ha emprat la mateixa denominació de "matrimoni" per a totes aquelles parelles que desitgin aquesta opció, amb independència de la seva diversitat de gènere, dels components d'aquesta parella, tal com proposem

nosaltres els socialdemòcrates, suposa imposar a les parelles homosexuals jo diria que la més evident de les discriminacions. Una discriminació que qualifica de manera diferent el seu matrimoni.

Volem posar de relleu que la seva unió és diferent a les altres amb motiu i com a únic motiu de la seva orientació sexual.

El concepte de família no és unívoc. Les unions de parelles homosexuals que vulguin ser matrimoni també ho són de matrimoni i no una altra cosa. Són matrimoni... no són una altra cosa.

En negar-los el dret a la denominació de matrimoni vostès pretenen situar-los en un plànol diferent per raó, precisament, de la seva orientació sexual, i això senyores i senyors consellers és contrari al respecte que mereix la persona i al principi de no discriminació reconegut a la nostra Constitució.

La seva posició respon a una pretesa normalitat o superioritat d'una determinada orientació sexual sobre una altra.

Vostès estan d'esquena a la tolerància que ha demostrat la societat andorrana. Doncs, als ulls dels nostres conciutadans les parelles homosexuals són igualment matrimoni.

Amb el seu refús a considerar-les així vostès pretenen assenyalar-les amb el dit, pretenen assenyalar-les de manera pública amb motiu de la seva condició sexual establint així un estigma que els identificarà en totes aquelles actuacions que desenvoluparan en els àmbits familiars, patrimonial, en motiu del matrimoni que han convingut. Als seus ulls diferent... o pretesament normal...

Quan una persona hagi de demanar un certificat de la seva condició civil... del seu estat civil, serà com si portés escrit aquí la seva orientació sexual. Quan vegin que no és un matrimoni, que és una unió civil... Això és senyalar-los, senyalar-los amb el dit!

Admetre el dret al matrimoni per a parelles homosexuals, com han fet vostès, i equiparar els drets i, alhora, imposar-los-hi una denominació diferent posa l'evident contradicció en la que vostès es troben i que no s'explica d'altra manera que pel fet que no han assumit la igualtat de drets de les persones homosexuals en una pretesa posició políticament correcta que no amaga un rebuig al ple reconeixement dels seus drets, doncs, pretenen situar-los en un estadi diferent.

Denominar de manera diferent allò que és igual no té altra explicació que el rebuig i el prejudici respecte a les parelles homosexuals, actitud que té una denominació específica.

El nom sí que importa, Sr. Baró!... I molt! La denominació és molt important. Una part de la població passarà per una cerimònia civil diferent per

raó de la seva sexualitat i únicament per això, únicament per raó de la seva sexualitat.

Vostès no volen veure que la igualtat és indivisible, i en el cas del matrimoni homosexual, aquest principi afecta tant als drets com el no de l'enllaç. I no s'acaba aquí la nostra decepció. Ens ha llegit que també podran adoptar segons diu la Llei d'adopció.

Vostès preveuen que les parelles de les unions civils no podran adoptar directament. Que és el que hi ha ara. No hi ha cap novetat amb la seva.

Una part de la població, també, per raó de la seva sexualitat tindran o no un accés diferent a l'adopció. Com poden vostès justificar aquesta discriminació vergonyosa? Nosaltres els socialdemòcrates no podem. No podem. Això implica que no només es mantindrà la discriminació que hi ha actualment de les parelles homosexuals, sinó que el que és pitjor, es consolidarà amb la seva Proposició de Llei, entrant, com ha dit el cap de Govern, en contradicció amb el seu criteri, que eren favorables a les adopcions plenes per les parelles homosexuals.

L'orientació sexual d'una parella res té a veure amb el que sigui millor per al nen. Res! S'ha d'aplicar el mateix tracte, perquè si una parella homosexual no pot adoptar directament, se l'està discriminant. Se l'està discriminant! La idoneïtat dels adoptants no té res a veure amb la seva condició sexual, sinó amb els seus sentiments, voluntats, aptituds, i trajectòria vital. Cada adopció és única i mereix una especial cura i els organismes que tenen encomanada la tasca d'examinar les persones que aspiren a l'adopció, ho han de fer tenint en compte totes les circumstàncies. S'hi pot oposar el fet que un nen necessiti per al seu equilibri un pare i una mare? No! la prova és que a Andorra és possible l'adopció per part d'una persona sola, heterosexual o homosexual. I els nens que viuen amb un sol progenitor, cas de pares separats, mares solteres, no són arravatats per entregar-los a altres famílies compostes de forma tradicional per assegurar-los la presència del model masculí i femení.

Ja és prou llarg i penós adoptat un infant com per haver de fer-ho en dues fases. A més si reconeixem que un pare sol o una mare sola resulten idonis per estimar i educar els nens de forma integral, per què no ho haurien de ser també idonis dues mares o dos pares? Quina és la precaució que pretenen prendre amb aquesta Proposició de Llei? Per què establir un filtre i fer-ho en dos fases? Per veure si es consolida la família? Que, ho esperem a veure si es consoliden les famílies dels heterosexuals? Perquè de vegades adopten, i al cap de sis mesos es divorcien. Què esperem? Quina diferència entre una família heterosexual i una família homosexual? No n'hi ha cap, no n'hi ha d'haver-hi cap, perquè sinó se la discrimina.

Miri, jo no faré més intervencions avui, realment lamentem profundament no haver pogut legislar la

llibertat dels ciutadans de la igualtat per a viure i triar entre les diferents formes de compromís familiar, matrimoni o unió estable de parella. De la llibertat no s'ha pogut legislar de la llibertat de tots, no de la majoria. I com ha dit vostè Sr. Baró, el problema de fons són vostès, perquè aquí qui té la majoria mana. Nosaltres proposem però vostès manen. I el problema de fons són vostès. El seu grup parlamentari que té molts criteris, i malauradament aquesta vegada ha tornat a guanyar el criteri dels més conservadors i intolerants.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Sr. Baró.

EL Sr. Ladislau Baró:

Sra. González, a veure, de la seva intervenció, perdó, bé, se'n desprèn en certa forma com si del plantejament alternatiu que nosaltres intentem proposar per tendir cap a l'equiparació de drets, més aviat haguessin provocat, o estiguéssim provocant un retrocés que no pas un avenç quant a la situació actual. Jo crec que aquesta és una interpretació completament tergiversada i mal intencionada de l'exposició que nosaltres hem fet.

És una mica allò de, bé, si es vol veure el got mig ple o mig buit, escolti, vostè ens està dient, no és que vostès estan buidant el got. No, no, potser no l'estem omplint fins a què vessi, però l'estem omplint de manera més significativa que el que seria la meitat del seu contingut. Per tant, nosaltres entenem que si prospera el nostre plantejament, el got quedarà força ple.

Discriminació, a veure, l'estat civil serà el de casats, la condició serà la de cònjuges, i això és el que sortirà, el que quedarà registrat en el perfil de les persones que decideixin contraure o que hagin de contraure una modalitat de celebració o una altra. Estem parlant en els dos casos de l'estat civil únic per a totes les persones. Per tant, escolti, estem avançant cap una situació en tot cas molt menys discriminatòria que la que tenim avui.

D'altra banda, també li vull remarcar, les parelles que decideixen conviure amb una unió estable, bé tampoc estan discriminades en relació als que tenen el matrimoni, simplement és una opció. Ja dic, el que pretenem nosaltres és assolir l'estatus i l'estat civil de casat per a tots els ciutadans que decideixin contraure, bé un matrimoni civil, bé una unió civil.

Que es podia avançar més! Sí. Sí hi estic d'acord, es podia avançar més. En tot cas avui aquesta és la nostra decisió de política legislativa.

Miri, també me n'alegro d'haver descobert en la seva intervenció una mica el seu posicionament quant a l'adopció. Perquè m'haurà de reconèixer que en la seva Proposició de llei hi passen una mica de puntetes. Nosaltres reconeixem que en matèria d'adopció fem un pas gradual, com ho fem amb la denominació, fem un pas gradual. Hem dit que hem optat per fer un progrés en etapes en aquesta matèria. Fem un pas gradual, però escolti, permetem que una parella homosexual pugui reconèixer com a parella, si bé amb un procediment una mica diferent que el dels casats heterosexuales, però que puguin acabar adoptant en tant que parella, doncs, nens i nenes.

Escolti! Això és un retrocés? Això és un retrocés? Això és un retrocés en relació al que tenim? No és cap retrocés! Escolti, no és cap retrocés, és un avenç. No és l'avenç definitiu, és una etapa més, però no m'ho consideri d'aquesta manera. És més, amb el plantejament d'adopció pel qual nosaltres hem adoptat... optat, millor dit, el que no tindria sentit és igualar el nom de matrimoni mentre que mantenim dos sistemes diferents d'adopció. És clar, vostè, si em postula l'adopció igual en els dos casos, que com li dic, en la seva Proposició de llei no queda clar que aquesta decisió de política legislativa s'hagi pres, entenem que és molt més coherent fer aquesta separació de noms dins d'aquest procés d'etapa gradual, quant a unió civil i matrimoni, una tindrà una modalitat d'adopció, l'altra en tindrà una altra, les dues arribaran al mateix resultat, i per tant, entenem que l'esforç de cara a l'equiparació de drets, si bé no s'assoleix totalment, sí que bé, representa un avenç gradual molt significatiu en matèria de reconeixement de drets dels ciutadans.

Per tant, sí que com a mínim, bé, li demanaria, els hi demanaria als consellers del Grup Parlamentari Socialdemòcrata que reconeguim aquesta opció, aquesta millora significativa que comporta el nostre plantejament. I els hi agraeixo, els agraeixo que hagin presentat la seva iniciativa legislativa perquè el nostre esquema de treball, que també podia anar en una línia similar s'inscrivía en un procés més lent de modificació del dret privat en matèria de família, i bé, hauran tingut la virtut que els hi vull reconèixer de fer avançar les coses.

Però escoltin, admetin-nos també, ja que jo els hi tiro una flor, admetin-nos també que la proposta que aquí els hi estic explicant fa avançar les coses, fa avançar les coses.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Sr. Bartumeu, heu demanat la paraula.

El Sr. Jaume Bartumeu:

Sí, gràcies Sr. síndic.

No, jo aixecava el Reglament invocant l'article 66 perquè em sembla que aquí l'ordre del dia era de discutir la presa en consideració d'una Proposició de llei i el Sr. Baró ens està convertint l'ordre del dia en el debat d'una proposició de llei que el Consell General encara no coneix.

El Sr. síndic general:

Alguna altra intervenció...

El Govern desitja intervenir primer...

Sra. Mariona González.

La Sra. Mariona González:

Sí, gràcies Sr. síndic.

A mi se m'ha avançat el Sr. Bartumeu però li volia dir exactament el mateix al Sr. Baró. Com que és una proposició de llei, doncs, també la prendrem en consideració i farem el debat. Està prenent que parlem d'un pas endavant d'una proposició de llei que ha entrat aquest matí i que ni tant sols l'hem vist. Aquest concepte d'estar casat, doncs, també el discutirem quan sigui el moment i el got no el veiem ni mig buit, ni mig ple, el veiem tal i com vostès el deixen, és a dir, vostè mateix ha reconegut que hi ha menys discriminació però en continua havent-hi. Per tant que un legislador proposi una proposició de llei en la que encara reconeix que hi ha discriminació, em sembla del tot una barbaritat.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Alguna altra intervenció...

Bé, si no hi ha més intervencions, obriríem ara mateix un breu termini de temps per votar.

(Votacions)

Senyor secretari, si vol procedir a donar lectura del resultat si us plau.

El Sr. Carles Enseñat:

Gràcies Sr. síndic.

6 vots a favor, 21 en contra.

El Sr. síndic general:

Bé, a la vista del resultat no es pren en consideració la Proposició de llei i es declara closa la tramitació.

No havent-hi més punts a l'ordre del dia s'aixeca la sessió.

(Són les 19.54h)

Diari de Sessions del Consell General

Dipòsit legal: And. 275/94
ISSN 1024-9052

Preu de l'exemplar: 1,20 €
Subscripcions: Tel. 877877